

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2014/15:36

SVERIGES
RIKSDAG

Fredagen den 22 maj

§ 1 Konkurrenskraft (inre marknad och industri)

Statsrådet Per Bolund

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft den 4–5 december 2014

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft den 28–29 maj 2015

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Välkomna till dagens möte. Vi har en statsrådsparad i dag, och vi börjar med Per Bolund. Välkommen statsrådet med statssekreterare.

Om jag har förstått rätt har ministern de två första punkterna på dagordningen, 4 och 5. Vill statsrådet ge en muntlig återrapport från er del av mötet den 4–5 december?

Anf. 2 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Tack för att jag har fått komma hit. Det är alltid trevligt att vara här och tala om frågorna på konkurrenskraftsrådet. Jag kan kort ge en återrapport från mötet den 4–5 december. Det gällde två punkter, paketrese-direktivet, som jag kommer att återkomma till under det här mötet, och förordningen om personlig skyddsutrustning. För båda punkterna kunde rådet besluta om en allmän inriktning.

När det gäller förordningen om konsumentprodukters säkerhet konstaterade ordförandeskapet att frågan om ursprungslandsmärkning fortfarande inte var löst. Man skulle återkomma med en fördjupad konsekvensanalys av bestämmelsen. Den kommer jag också att berätta mer om senare.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Då går vi rakt in på dagordningspunkt 4, Produktsäkerhetspaketet.

Anf. 4 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Idén med förordningsförslaget är att uppnå mer säkra konsumentvaror och till att förenkla och förtydliga regelverket om marknadskontroll för företag och för de marknadskontrollerande myndigheterna. Kommissionen har låtit utföra en studie om ursprungslandsmärkning, som är ett svar på ett antal medlemsstaters krav på konsekvensanalys av bestämmelsen om obligatorisk ursprungslandsmärkning. Av den studien framgår att ur-

sprungslandsmärkning inte har någon nämnvärd betydelse för produkt-säkerheten.

Ordförandeskapet planerar nu en diskussion om bestämmelsen om ursprungslandsmärkning eftersom det är den utestående frågan i produkt-säkerhetspaketet. Regeringen anser, precis som tidigare, att en bestämmelse om ursprungslandsmärkning är problematisk i den här rättsakten och avser också att föra fram det på rådsmötet. Vi anser inte heller att kommissionens studie ger något skäl att ändra standpunkt.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Låt mig förtydliga: Mat ingår inte i det här paketet. Det är ett annat regelverk.

Anf. 6 AMINEH KAKABAVEH (V):

Ordförande! Vi i Vänsterpartiet vill hålla fast vid kravet om obligatorisk ursprungsmärkning, som S, V och MP har fört fram tidigare. Det finns med, och jag vill inte upprepa det.

Även om kommissionen har presenterat en rapport som är kritisk till obligatorisk ursprungsmärkning är jag säker på att det går att införa krav som leder till ökad information för konsumenten. Av den anledningen håller vi fast vid vår standpunkt.

Anf. 7 JESSIKA ROSWALL (M):

Tack för föredragningen! Civilutskottet fick också en föredragning häromdagen.

Jag tycker att det är bra att regeringen håller fast vid den tidigare regeringens standpunkt. Den fördjupade konsekvensanalysen visar vad statsrådet var inne på, nämligen att detta inte har någon nämnvärd betydelse.

Som jag har sagt tidigare anser jag att förslaget är problematiskt utan att tycka att det är direkt olämpligt, men jag ställer mig bakom regeringens standpunkt.

Anf. 8 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Vi från Sverigedemokraterna delar i stort regeringens standpunkt. Vi tycker att det är viktigt med ursprungsmärkning, och vi vill gärna se det i framtiden.

Som regeringen också pekar på får detta inte vara missvisande för konsumenterna, och jag hoppas att regeringen driver den linjen.

Anf. 9 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Jag tackar för standpunkterna, och jag har förståelse för dem. Ursprungsmärkning har diskuterats, och nu har det kommit mer fakta på bordet. Vi finner inte att det finns några starka skäl att förespråka sådan märkning. Det finns redan möjligheter till spårbarhet genom att man skriver vem som är producent på produkten. Det kommer ändå finnas möjlighet att spåra bakåt. Det tycker vi är tillräckligt i det här fallet.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga samt att det finns en avvikande mening från Vänsterpartiet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4 b. Det är den andra delen av samma problem. Vill statsrådet lägga till något om marknadskontroll av varor?

Anf. 11 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Nej, jag har inget att tillägga.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Jag antar att Vänsterpartiets avvikande mening även gäller detta eftersom problemet är exakt detsamma.

Anf. 13 AMINEH KAKABAVEH (V):

Eftersom vi tidigare har anmält avvikande mening behöver jag inte upprepa den. Vi håller fast vid den. Vi tycker att det är bra att regeringen jobbar på, men det är inte tillräckligt.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt även för dagordningspunkt 4 b samt att det finns en avvikande mening från Vänsterpartiet.

Vi kommer till dagordningspunkt 5, Direktiv om paketresor och assisterade researrangemang.

Anf. 15 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Herr ordförande! Det här är ett förslag som handlar om att uppdatera regelverket när det gäller skydd för resenärer så att det är uppdaterat till dagens sätt att boka resor, som nu i växande takt sker via internet. Som jag nämnde tidigare i återrapporten kunde rådet i december förra året besluta om en allmän inriktning, och Sverige ställde sig bakom den. Under våren har det också förts trilogförhandlingar i frågan.

Den utestående frågan har varit de så kallade click-through-kombinationerna om det ska vara en paketresa. En click-through-resa innebär att två resetjänster köps från olika näringsidkare genom länkade bokningar på internet. Resenärens bokningsuppgifter förs över från den första näringsidkaren till den andra.

I rådets förslag var denna variant i stället ett assisterat eller, som det nuvarande förslaget kallas, länkat researrangemang, vilket innebär krav på resegarantier. I det nuvarande förslaget är den kombinationen en paketresa, vilket också inkluderar de avtalsrättsliga skyldigheterna.

Övriga förändringar som har skett under trilogförhandlingarna handlar mest om förtydliganden av förslaget.

Regeringen anser att det nu liggande förslaget motsvarar målet, och målet är att det ska vara en god balans mellan konsumenters och näringsidkares intressen. Det tycker vi uppfylls. Tillämpningsområdet omfattar försäljning av de typer av researrangemang där resenären har behov av och har rätt att förvänta sig ett högre konsumentskydd. Förslaget

innebär också att en snedvriden konkurrens på marknaden motverkas. Därför stöder regeringen förslaget.

Anf. 16 JESSIKA ROSWALL (M):

Det här är bra och anpassar reglerna utifrån det resmönster som vi resenärer har. Många tror att de är skyddade fast de inte är det.

Jag ställde frågor till statssekreteraren häromdagen, men jag skulle också vilja ställa frågorna till statsrådet.

Det är fråga om en modernisering av reglerna, och det är bra. Men är den tillräcklig? Är click-through tillräckligt? Moderniseringen och utvecklingen fortsätter. Räcker den?

Flera ledamöter i utskottet har ställt frågor om ideella organisationer. Det har hela tiden varit en svensk ståndpunkt att ideella organisationer inte ska anses vara researrangörer. Jag vill höra om det är tydligt i det förslag som kommissionen har lagt fram.

Anf. 17 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Självklart är det viktigt att utvidga konsumentskyddet. I det här fallet handlar det snarare om lättnader för de företag som tillhandahåller paketresorna. Det finns redan ett bra skydd för paketliknande resor i dagsläget. Det här är snarare en försämring av konsumentskyddet. Därför tycker vi att det är beklämmande att regeringen stöder förslaget.

Jag vill därför anmäla avvikande mening.

Anf. 18 Statsrådet PER BOLUND (MP):

På frågan om det här är tillräckligt är svaret på i princip alla områden att den frågan måste vi ständigt följa upp. Om det sker förändringar på marknaden måste vi se till att justera regelverket.

Som vi ser det från regeringens sida är detta ett steg i rätt riktning. Att click-through-resor har uppmärksammats i förhandlingarna beror på att det är en växande sektor inom resebranschen. Det visar att man försöker hålla sig ajour med den utveckling som sker på marknaden.

Självklart kommer vi att behöva återkomma till området om marknaden fortsätter att förändras.

När det gäller ideella organisationer innebär regeländringen inte någon förändring. Det ska vara samma som i dag.

Jag delar inte synvinkeln att det skulle vara en försämring för resenärerna. Vi anser att det är en modernisering av regelverket som gör att det blir bättre anpassat till dagens metoder att köpa resor. Det tror vi är till fördel både för leverantörerna och för dem som ska köpa resorna.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt, och det finns en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Finns det någon fråga under Övriga frågor som statsrådet vill ta upp muntligt?

Anf. 20 Statsrådet PER BOLUND (MP):
Nej, det finns inget som vi behöver ta upp här.

2014/15:36
22 maj

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:
Då är vi klara med statsrådets punkter. Vi tackar.

Anf. 22 Statsrådet PER BOLUND (MP):
Tack så mycket!

§ 2 Konkurrenskraft (forskning)

Statssekreterare Anders Lönn

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft den 2–3 mars 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft den 28–29 maj 2015

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

I dag har vi statssekreterare Anders Lönn som ska föredra dagordningspunkterna 9, 10, 11, 12 och 13 – om jag har förstått det rätt.

Jag undrar om det finns någon muntlig återrapport utöver den skriftliga från mötet den 2–3 mars?

Anf. 24 Statssekreterare ANDERS LÖNN:

Om EU-nämnden önskar ha en återrapport finns det en sådan.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det inte finns några kommentarer på den skriftliga återrapporten, om ni inte själva vill ta upp någonting. Nej.

Då går vi in på dagordningspunkt 9, Utkast till rådsslutsatser för färdplanen för det europeiska forskningsområdet.

Anf. 26 Statssekreterare ANDERS LÖNN:

Det är fyra frågor som kommer upp på konkurrenskraftsrådet den 29 maj. Det blir jag som deltar. Ministern för högre utbildning och forskning har förhinder för andra åtaganden.

På agendan står dels antagande av rådsslutsatser om strategiska projektet, europeiska forskningsområdet, ERA, dels en riktlinjedebatt om Science 2.0, dels antaganden av rådsslutsatser angående öppen och data-intensiv forskning.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Ursäkta! Vi har flera dagordningspunkter med ungefär samma tema, men vi föredrar att ta en i taget. Vi håller oss till det som gäller dagordningspunkt 9 nu.

Anf. 28 Statssekreterare ANDERS LÖNN:

Då startar vi med ERA. Det är ett strategiskt projekt för forskning och innovation. Det känner ni säkert till. Det har pågått i över ett decennium. Det övergripande syftet med ERA är att skapa de bästa förutsättningarna för forskning och innovation i Europa. Det handlar då om att skapa ett enat forskningsområde med ett fritt flöde av både forskare och vetenskaplig kunskap i Europa.

Inom ERA finns framtaget sex olika prioriterade områden. Målet är att de ska implementeras fullt ut. De sex prioriteringarna är effektivare nationella forskningssystem, optimalt gränsöverskridande samarbete och konkurrens, en öppen arbetsmarknad för forskare, jämställdhet och jäm-

ställdhetsintegrering inom forskning, optimal cirkulering och tillgång till överföring av vetenskaplig kunskap samt slutligen internationellt samarbete med tredjeland inom forskning och innovation.

2014/15:36

22 maj

Det som har skett under våren är att de har tagit fram en färdplan, ett styrdokument, för åren 2015–2020 som tar upp det fortsatta arbetet med att implementera ERA. Rådsslutsatserna bekräftar färdplanen och sätter ytterligare press på medlemsstaterna att aktivt implementera ERA. På konkurrenskraftsrådet den 29 maj förväntar vi oss att rådsslutsatserna kommer att välkomnas av medlemsstaterna och antas utan diskussion. Regeringen föreslår alltså att Sverige godkänner rådsslutsatserna.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Det finns en lång ståndpunkt i handlingarna samt ett tillägg som gjordes på utskottets möte.

Anf. 30 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Vi anser att satsningar på forskning generellt sett är en god prioritering eftersom sådana satsningar skapar förutsättningar för en ökad konkurrenskraft. Rätt utformad kan en samordnad forskning inom EU skapa fördelar.

Till stora delar kan vi också så länge Sverige är kvar som medlemsstat ställa oss bakom en prioriteringsordning där mer EU-gemensamma resurser satsas på forskning.

Däremot ställer vi sverigedemokrater oss skeptiska till att införa större utbildnings- och forskningsprojekt som öppnas för länder utanför EU, även att strukturfonder används inom forskningsområdet eller att EU-beslut påverkar svenskt självbestämmande på migrationsområdet.

En fråga som jag har till statssekreteraren är vilka politiska och tekniska barriärer som åsyftas på punkt 5 i föredragningen här och vad dessa skrivningar i förlängningen leder till. Det är lite tvetydigt vad som menas med att man ska undanröja dessa politiska och tekniska barriärer.

För att vi från sverigedemokraterna ska kunna stödja ett antagande kräver vi att garantier utlovas för att resurserna inte används på ett för Sverige ofördelaktigt sätt men även att denna fråga får behandlas utan sedvanlig beslutspress och att Sverige under en förlängd beslutsprocess får rätt att införliva vissa på förhand givna förbehåll.

Jag vill därför anmäla avvikande mening och skulle gärna vilja ha ett svar från statssekreteraren vad gäller just punkt 5 om de politiska och tekniska barriärerna och vad som åsyftas med det.

Anf. 31 MARIA PLASS (M):

Jag har bara en kontrollfråga om att det tillägg som antogs vid utbildningsutskottets möte nu ingår i regeringens ståndpunkt.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Så har jag uppfattat det, men statssekreteraren får bekräfta det.

Anf. 33 Statssekreterare ANDERS LÖNN:

Jag börjar med att bekräfta det sistnämnda. Svaret är ja.

Beträffande frågan om barriärer vill jag säga att detta inte handlar om barriärer utan att detta handlar om kunskapsspridning. Det finns skäl att understryka att hela detta arbete är föremål för medlemsstaterna att implementera. Det är alltså alltså ett nationellt ansvar.

Anf. 34 PAVEL GAMOV (SD):

Det som jag syftade på var alltså formuleringen optimal cirkulering och tillgång till och överföring av vetenskaplig kunskap. Det är en formulering som kan tolkas lite illvilligt, det vill säga att man på sikt vill luckra upp patentskydd och så vidare. Jag tror inte att det är intentionen, men det är ändå en formulering som kan tolkas på det sättet. Jag vill bara att statssekreteraren förtydligar detta. På vilket sätt tolkar statssekreteraren denna formulering?

Anf. 35 Statssekreterare ANDERS LÖNN:

Jag tolkar den som att den har en mycket nära anknytning till det arbete som sker kring det som kallas open access, alltså öppen tillgång till vetenskapliga publikationer och på sikt även till forskningsdata.

Vi kommer att återkomma till detta under de andra dagordningspunkterna. Det är en ganska omfattande röd tråd just för forskningsarbetet i EU.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till punkt 10, Utkast till rådsslutsatser om den rådgivande strukturen för det europeiska forskningsområdet, ERA.

Anf. 37 Statssekreterare ANDERS LÖNN:

Det här handlar alltså också om ERA och antagande av rådsslutsatser. Inom EU finns det ett ganska stort antal grupper som arbetar med olika delar av ERA, dels policyutveckling, dels implementeringen av ERA.

Det har nu inletts en översyn av alla så kallade ERA-relaterade grupper avseende format och verksamhet. Syftet med detta är att effektivisera styrning och uppföljning av ERA.

I rådsslutsatserna tas det upp att en översyn behöver göras och att det då finns ett behov av en bättre samordning mellan grupperna.

På konkurrenskraftsrådet i maj förväntar vi oss att även dessa rådsslutsatser antas utan några egentliga invändningar. Regeringen föreslår även för denna punkt att Sverige kan godkänna rådsslutsatserna.

Anf. 38 PAVEL GAMOV (SD):

I stort gör vi samma ställningstagande på denna dagordningspunkt som på den föregående. Jag vill bara inflika att det är mycket svårt, för att inte säga omöjligt, att överblicka samarbetet mellan dessa sju formella arbetsgrupper och de tre informella. Det är kanske också ett kännetecken för EU:s administration och byråkrati. Men det är mycket svårt att överblicka detta.

I övrigt har vi, som sagt, samma hållning som på föregående punkt.

Jag kan bara säga att Utbildningsdepartementet överblickar dessa grupper. Men det är befogat med en översyn.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga med en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till punkt 11, Mot öppen och excellent europeisk forskning – uppföljning av det offentliga samrådet rörande Science 2.0.

Anf. 41 Statssekreterare ANDERS LÖNN:

Ordförandeskapet har tagit initiativ till denna riktlinjedebatt med fokus på Science 2.0, eller öppen vetenskap som kanske är ett bättre begrepp.

Öppen vetenskap handlar i grunden om hur forskningens villkor och förutsättningar förändras, bland annat genom digital teknologi, mycket stora datamängder, globalisering och gemensamma samhällsutmaningar.

Kommissionen har under 2014 haft ett offentligt samråd om öppen vetenskap. Syftet med det är att kartlägga och diskutera begreppets potential, både på EU-nivå och på medlemsstatsnivå, och undersöka behovet av eventuella policyåtgärder.

Resultatet av denna konsultation har sammanställts, och det ligger till grund för den diskussion som man nu vill hålla på KKR. Ordförandeskapet vill diskutera behovet av en europeisk agenda för öppen vetenskap, vad en sådan agenda skulle kunna innehålla, men också processen och hur man kan bidra till den fortsatta implementeringen av ERA, som vi diskuterade tidigare.

I diskussionen kommer vi att välkomna att man nu tar ett samlat grepp om detta område. Vi kommer att framhålla att öppen vetenskap är ett aktuellt och viktigt begrepp och ett viktigt förhållningssätt inte bara för forskarsamhället utan också för samhället i stort.

En mer inkluderande, transparent, effektiv och tillförlitlig forskning leder till forskningens kvalitet, och effekterna av forskningen förbättras. Enskilda medborgare känner sig då mer berörda av forskningens resultat, och forskarsamhället kan se fördelarna med att tillgängliggöra forskningsresultat och bakomliggande data – så småningom att bakomliggande data finns öppet.

Det finns flera konkreta åtgärder för hur man kan främja en öppen vetenskap. De har också lyfts fram i resultatet av den konsultation som kommissionen har genomfört.

Regeringen menar till exempel att implementeringen av öppen tillgång till vetenskaplig information är en förutsättning för det som kallas öppen vetenskap. En annan förutsättning är att människor ges möjlighet att skaffa sig den kunskap som krävs för att kunna utnyttja den potential som öppen vetenskap innebär. Då handlar det inte minst om digital kunskap och om att utjämna digitala klyftor i samhället, vilket också på sikt kan öka medborgarnas tillit till forskningen och forskarsamhället.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Personligen känner jag en stor glädje över att det ökar möjligheten för tvärvetenskapliga upptäckter också, alltså att man upptäcker någonting nyttigt i en annan disciplin än den som man själv ansvarar för. Jag hoppas att det också sker.

Jag finner att det finns stöd för regeringens inriktning i denna fråga.

Vi går vidare till punkt 12, Utkast till rådsslutsatser om öppen, data-intensiv och sammankopplad forskning.

Anf. 43 Statssekreterare ANDERS LÖNN:

Dessa rådsslutsatser handlar om digitala aspekter på forskningssamhällets roll i en datadriven ekonomi. I rådsslutsatserna tas viktiga områden upp, aktuella insatser med anknytning till den digitala ekonomin. Det handlar till exempel om strategin för Europas digitala inre marknad, som presenterades i början av maj.

I rådsslutsatserna betonas att viktiga förutsättningar för en digital ekonomi och för framgångsrik forskning och innovation är att det finns en öppen tillgång till data, särskilt forskningsdata. Samtidigt lyfts det fram att det finns viktiga frågor här, som immateriella rättigheter, säkerhetsaspekter och personlig integritet, som också måste beaktas om data-material släpps fritt.

I rådsslutsatserna tar man upp den potential som finns i open science-begreppet, det vill säga Science 2.0 som vi nyss diskuterade. Regeringen föreslår följaktligen att rådsslutsatserna stöds.

Anf. 44 PAVEL GAMOV (SD):

Jag tackar statssekreteraren för detta. Det finns flera aspekter av den digitala inre marknaden som i alla fall vi menar att regeringen inte tar hänsyn till. Det handlar inte minst om finansieringen. Vi menar att svenska skattebetalare har föga intresse av att genom EU:s budget betala för en ökad digitalisering i länder som kanske inte är redo för det.

Vi anser också att det inte är ett självändamål att koordinera och utveckla gemensamma standarder. Genom att vi har mer forskning och utveckling inom samma område finns det större möjligheter till att konkurrensen blir bättre och att fler intressanta alternativ också kommer ut på marknaden.

Därför ställer vi oss skeptiska till detta förslag, och jag anmäler avvikande mening.

Anf. 45 Statssekreterare ANDERS LÖNN:

Jag kan säga att gemensamma standarder är en förutsättning för att skapa öppen tillgång. Jag tycker att det finns ganska starkt fog för detta när man tittar på den uppföljning som har gjorts av det arbete som sker i EU av att detta främjar de övergripande syftena om ökad konkurrens och tillväxt. I den meningen håller jag inte riktigt med om det som Pavel Gamov sa.

Sedan vill jag naturligtvis betona att detta i huvudsak är ett nationellt ansvar att implementera. Då finns det en del utmaningar som handlar om kostnader för att lagra data till exempel. Men jag skulle inte vilja se det

som några nackdelar. Fördelarna överväger kraftigt. Men visst finns det en del utmaningar, och en del finansiella utmaningar, som vi kommer att behöva brottas med nationellt.

2014/15:36

22 maj

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga med en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Finns det någon övrig fråga under ert ansvarsområde som statssekreteraren vill ta upp?

Anf. 47 Statssekreterare ANDERS LÖNN:

Nej.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Finns det några frågor under Övriga frågor under detta ansvarsområde? Jag finner att så inte är fallet.

Då tackar vi för statssekreterarens deltagande här i dag.

§ 3 Konkurrenskraft (inre marknad och industri)
Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
konkurrenskraft den 28–29 maj 2015

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Vi välkomnar justitie- och migrationsminister Morgan Johansson med statssekreterare och övriga medarbetare.

Vi börjar med punkt 6, om statsrådet inte har någon muntlig återrapport, utöver det skriftliga, från tidigare möten under ert ansvarsområde.

Anf. 50 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):
Nej, det har jag inte.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:
Då går vi direkt in på punkt 6 om enmansbolag.

Anf. 52 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Förhandlingar pågår om de så kallade privata enmansbolagen med begränsat ansvar, de så kallade SUP-bolagen. Enligt upplägget ska enmansbolag lätt kunna registreras online och ha ett aktiekapital på 1 krona. De ska enligt huvudregeln ägas av en och samma person.

Detta förslag har förhandlats sedan i maj förra året. Efter överläggningen om en svensk ståndpunkt som vi hade i utskottet har vi bedrivit ett intensivt påverkansarbete från vår sida. Vi har även sökt samarbete med andra skeptiska medlemsstater för att försöka nå en blockerande minoritet, och det har krävts en ganska stor insats från vår sida att göra det.

Bakgrunden är, som ni kanske vet, att när denna fråga väcktes förra året då förhandlingarna började gå igång gick man ut med förslaget till ett antal myndigheter för att begära in ett underlag om vad de tyckte.

Skatteverket var den myndighet som i det skedet var mest kritisk. I sitt yttrande från den 26 maj förra året skrev Skatteverket att man avstyrkte detta förslag i dess helhet. Man menade att förslaget inte medförde en förenkling när reglerna kunde tillämpas parallellt med nuvarande aktiebolagsrättsliga regler och att det också försvagade reglerna för borgenärsskyddet. Sedan utvecklade man texten och hade en mycket kritisk hållning.

Den dåvarande regeringen valde att inte ta hänsyn till detta utlåtande från Skatteverket utan gick vidare.

När jag fick upp frågan första gången efter regeringsskiftet ställde jag frågan: Vad har Ekobrottsmyndigheten och andra myndigheter sagt?

Det visade sig att de inte hade hörts av vid det tillfället. Då begärde vi in kompletterande underlag och fick ett långt och mycket kritiskt utlåtande från Ekobrottsmyndigheten där man pekar på riskerna för att det

ska kunna utgöra en plattform för ekonomisk brottslighet. Det är något av det tuffaste man har sett som kommit från myndigheten.

Efter det ställde vi frågan: Vad har Säkerhetspolisen sagt om detta? Om man kan starta ett stort antal bolag och på detta sätt med bara med en krona i botten kanske dölja penningtransaktioner kan det också antas att det finns en risk att man också kan använda det för att finansiera terrorism.

Mycket riktigt: När vi frågade Säkerhetspolisen om detta säger Säkerhetspolisen i sitt skriftliga underlag till oss att en sådan risk finns att man kan använda den typen av bolag också för den typen av kriminell verksamhet.

Med det i botten gick vi till civilutskottet och fick en ståndpunkt från civilutskottet där det sa att om vi inte fick igenom substantiella förändringar i förslaget skulle vi kunna eftersöka en blockerande minoritet.

Jag var inte helt säker på att vi skulle kunna åstadkomma en sådan blockerande minoritet. Förhandlingen hade redan gått så pass långt i rådet. Det är alltid svårt att komma in efteråt när många medlemsstater redan har lagt sig på sin linje.

Det innebär att vi fick arbeta ganska intensivt. Men det vi nu har är en blockerande minoritet. Ett antal länder har, bland annat efter att ha hört vad svenska myndigheter sagt om detta, ändrat sin inställning.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det finns just nu en blockerande minoritet för förslaget. Det gör naturligtvis att ordförandeskapet funderar på hur det ska gå vidare. Jag hade i går ett telefonsamtal med den lettiska ordföranden för konkurrenskraftsrådet som ville höra en gång till om våra invändningar också ville få oss att förflytta våra positioner. Det har vi inte gått med på att göra. De har heller inte själva erbjudit något ytterligare som skulle lösa våra problem.

Där står vi i dag. I botten har vi det ställningstagande som civilutskottet har gjort. Det anser jag vara vårt förhandlingsmandat. Jag vill också understryka att förslaget i den här situationen inte är uppe för ett slutligt antagande utan bara för en allmän inriktning i rådet. Så är läget som det ser ut hittills.

Anf. 53 CAROLINE SZYBER (KD):

Herr ordförande! Jag vill börja med att säga att det har hänt mycket sedan ursprungsförslaget kom förra maj. Då ansåg även vi i alliansregeringen att det fanns flera saker som behövde förbättras, och det har hänt en hel del.

Jag skulle vilja fråga lite om detta. Jag tycker att den skriftliga regeringsståndpunkten och den muntliga redogörelse som ges här nu skiljer sig lite åt. Det är lite andra saker som lyfts fram i regeringens skriftliga ståndpunkt.

När det gäller synen från Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket kan sägas att de myndigheterna också visar och uttrycker stor skepsis till vad regeringen föreslår i andra fall, och nu kanske minskar möjligheterna till ROT-avdrag. Även där ser man möjligheter för skattebrott och mer svartarbete. Jag skulle vilja understryka lite att som man frågar får man svar.

2014/15:36

22 maj

Statsrådet redogör för skeptiska medlemsstater. När jag tittar lite på det verkar det som att det finns olika bevekelsegrunder. Tyskland, som statsrådet nämner, har redan i dag en liknande associationsform. Som jag har förstått det är Tysklands kanske största problem att det i dag tar 114 dagar i Tyskland att registrera ett nytt bolag. De förstår själva att de skulle ha väldigt svårt att uppfylla kravet på fem dagar, vilket detta förslag innebär. När det gäller den lilla gruppen av blockerande majoritet, hur mycket skiljer sig egentligen bevekelsegrunderna?

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Jag uppmanar alla här att inte inleda en debatt om ROT. Då kommer vi att ta ett ansvarsområde från ett annat utskott.

Anf. 55 JESSIKA ROSWALL (M):

Herr ordförande! Det ska jag inte göra.

Som framkommit av handlingarna och som vi också hört har civilutskottet fått flera föredragningar rörande ärendet. Jag har frågor om det som har framkommit tidigare och det statsrådet i dag har sagt.

Det är viktigt att man funderar på varför man har lagstiftning och vad syftet är med lagstiftningen. Det är associationsrättslig lagstiftning vi talar om. Det är en ny typ av bolagsform. Det är en civilrättslig lagstiftning. Det som statsrådet har beskrivit, som Caroline Szyber också var inne på, skiljer sig lite åt.

Min uppfattning är att statsrådet mer beskriver en brottslig bekämpning. Jag delar uppfattningen att vi ska motverka oseriös och brottslig verksamhet. Men det betyder inte att det är denna typ av lagstiftning vi ska använda för det.

Som Caroline Szyber har sagt finns det många andra EU-länder som har den typen av bolagsformer. Caroline nämnde Tyskland, där det kostar 1 euro att få starta ett bolag. I Storbritannien har man en bolagsform som kostar 1 pund. Min uppfattning är att det är Sverige som sticker ut som saknar den bolagsformen.

En annan jämförelse är att i Sverige sänkte vi aktiekapitalet från 100 000 kronor till 50 000 kronor för några år sedan. Det var många fler företag som startade då. Jag skulle vilja dra ihop de två sakerna. Vi har en omvärld som har den typen av bolagsformer, och vi har haft en sänkning av aktiekapitalet i Sverige.

Det drar mig till att fråga statsrådet om man kan se att brottsligheten har ökat på grund av detta. Vad har regeringen för stöd för det när det i andra rättsstater finns den här typen av bolagsformer?

Jag har uppfattat att det stöd finns, som statsrådet sa i dag, är att man kan anta att det finns en risk. Jag har lite grann samma fråga som Caroline Szyber. Som man frågar får man svar. Vad var det för fråga som ställdes till myndigheterna?

Anf. 56 LAWEN REDAR (S):

Herr ordförande! Detta är givetvis en associationsrättslig fråga. Men man måste också göra en helhetsbedömning av alla förslag som man lägger fram. Det är klart att vi från justitieutskottet har tittat närmare på

det. Den gränsöverskridande ekobrottsligheten har ökat. Vi ser att det finns bolagsformer som kan bidra till och en ökad indikation på att fortsatt ekonomisk brottslighet som är gränsöverskridande kan ske med liknande förslag. Då måste vi se närmare på det också från vårt håll.

Justitieutskottet bjöd in Ekobrottsmyndigheten för att titta närmare på just vad förslaget kan komma att innebära. Det har förändrats, likt det Caroline Szyber säger. Trots detta ser vi starka indikationer på att med den ekonomiska insats man tar in med 1 euro för att starta enmansbolagen kan det bidra till ökade id-stölder, oseriös registrering och ökad indikation på anonymitet. Vi ser också målvaktsproblematiken, som ministern har lyft fram i debatten, med bulvanförhållanden och annat. Det är starka indikationer på att det öppnar för ökad ekonomisk brottslighet.

Min uppmaning är självklart att man ser frågan från flera olika aspekter. Från justitieutskottets sida har vi en samlad uppfattning och har varit lite tveksamma till vad förslaget kan komma att innebära. Med det sagt stöder vi självfallet justitieministerns inriktning i frågan.

Anf. 57 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag vill bara fråga en sak. Vad händer vid insolvens? Om man skulle ha ett bolag som kostade 1 krona i aktiekapital och gör en förlust första året med 2 kronor skulle det med den nuvarande lagstiftningen innebära att det bolaget skulle sättas i likvidation. Ända sedan jag hörde talas om detta första gången tänkte jag: Vad är det som händer nu? Det kanske jag kan få ett klagörande om här.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Det blir intressanta siffror om man gör en kapitalförstärkning med 10 kronor!

Nu talar jag i egenskap av Miljöpartiets representant. Om man vill starta ett bolag i dag finns det många andra former än just aktiebolagsformen om man vill förenkla och underlätta. Det finns till exempel handelsbolag. Du behöver inget aktiekapital alls. Du kan gå in och behöver inte ens sköta administrationen själv. Det finns många enkla lösningar för den som inte har den administrativa viljan, kompetensen eller 50 000 kronor att starta ett bolag med att starta bolag och testa sig fram i liten skala.

Det finns många andra verktyg vi kan använda. Man får väga fördelar mot nackdelar. Fördelarna är ganska begränsade. Det finns i dag många möjligheter att starta bolag på andra sätt. I många andra länder är det ännu enklare att använda den typen av modeller. Den typen av modeller kan även användas av människor med ett kriminellt förflutet eller som av andra skäl inte har möjlighet att få lån eller ens telefonabonnemang.

Den typen av bolag gör det ännu lättare för människor som vill komma in på arbetsmarknaden på eget sätt. Det finns egenanställningsformer. Jag känner att alla de risker som belyses inte täcks av alla fördelar. Därför stöder jag regeringens ståndpunkt i den här frågan.

Anf. 59 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Det finns säkert olika bevekelsegrunder för den grupp av länder som är emot detta, Caroline Szyber. Det talar bara om att det finns många invändningar mot förslaget. Där är vi en del av det när vi pekar på riskerna för ekonomisk brottslighet och också terrorism. Har vi en situation där en stor grupp medlemsländer är skeptiska mot ett förslag som också vi är skeptiska mot ska vi nog vara tacksamma för att det är på det sättet.

I sak är dessa risker stora, som Lawen Redar pekar på. Jessica Roswall sa att detta är väl associationsrättslig lagstiftning. Ska det användas för att bekämpa brott? Man ska nog tänka sig för innan man gör mer. Varje gång man skapar ny lagstiftning måste man tänka sig för. Riskerar det att öka riskerna för olika former av kriminell verksamhet? Det är en del av hela det brottsförebyggande tänkandet. Det är därför vi måste granska det på det sättet.

Man kan inte bara ha infallsvinkeln: Vad betyder detta för företagssamheten? Jag delar Carl Schlyters uppfattning att det finns många andra associationsrättsliga möjligheter att ta till om man vill starta företag. Det är precis det som invändningarna är från en del av myndigheterna. De säger att detta inte bidrar till att göra några större förenklingar. Däremot öppnar det för risker.

Jag nämnde Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten. Sanningen är att vi har ett stort antal myndigheter till som har precis samma farhågor. Kronofogdemyndigheten begärde vi också in utlåtande från. Den skriver rakt upp och ned: Kronofogdemyndigheten anser som tidigare framförts i yttrande den 26 maj 2014 – detta sa den alltså redan på den tidigare regeringens tid, men det brydde sig den gamla regeringen inte om – att det finns en överhängande risk att SUP-bolagen kommer att användas som en plattform för oseriös och brottslig verksamhet. Sedan vidareutvecklar man den texten. Vi har Bolagsverket, som vi också begärde in yttrande från, som har precis samma invändningar.

Nu kommer vi med halva statsförvaltningen – Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten, Säkerhetspolisen och Kronofogdemyndigheten – och säger att detta inte är ett bra förslag. Då tycker jag nog att riksdagen bör ta det till sig. Vi har förankrat den ståndpunkten i civilutskottet, och vi har det förhandlingsmandat vi har. Vi har jobbat för att försöka se till att komma ut så bra som möjligt, och vi har lyckats. Det finns en visserligen liten men blockerande minoritet. Vi får se utifrån det.

Får vi inga substantiella förändringar i detta som möter de krav vi har ställt kommer vi inte att kunna ställa oss bakom det. Men om vi skulle få substantiella förändringar som klarar ut vår situation hamnar vi naturligtvis i ett annat läge. Men så sent som i går kväll, när vi hade kontakt med ordförandeskapet, fanns det inte några sådana öppningar.

Börje Vestlund ställde en fråga om vad som händer vid insolvens. Kan du utveckla lite hur det är tänkt, Catarina Olsson, som är tjänsteman?

Anf. 60 Departementssekreterare CATARINA OLSSON:

Det finns regler om detta i aktiebolagslagen. I de delar det inte finns reglerat om SUP är det aktiebolagslagen som på något sätt kommer in där.

För det fall man kan befara att aktiekapitalet understiger hälften måste styrelsen se till att en kontrollbalansräkning upprättas. Utifrån den kan man se om hälften av aktiekapitalet är förbrukat. En viss tid därefter måste aktiekapitalet komma upp i nivå fullt ut; annars måste man ansöka om likvidation. Regler om detta finns i aktiebolagslagen.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Det verkar bli tungt att upprätta en balansräkning när den kostar 10 000 procent mer än aktiekapitalet, men det får väl folk lösa.

Anf. 62 CAROLINE SZYBER (KD):

Regeringen har stöd i civilutskottet av Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna. Däremot har vi från Alliansen en avvikande mening. Den vill vi följa upp, och jag läser upp den nu:

Vi är positiva till åtgärder som syftar till att underlätta för personer att etablera och driva företag på den inre marknaden. Vi menar därför att Sverige bör bejaka de intentioner som ligger bakom förslaget om direktivet om privata enmansbolag med begränsat betalningsansvar.

Vi ser även positivt på att IMI-systemet används för att underlätta det administrativa samarbetet mellan myndigheterna i medlemsstaterna. I förhandlingsarbetet anser vi att Sverige bör verka för att kraven vid registrering av ett SUP-bolag ska motsvara kraven vid registrering av ett privat aktiebolag, det vill säga krav på identifiering.

Vi anser att Sverige inte bör verka för att skapa en blockerande minoritet mot förslaget.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Det är EU-nämnden som fattar det slutgiltiga beslutet.

Jag konstaterar att övriga allianspartier – Centern, Moderaterna och Folkpartiet – ansluter sig till den avvikande mening som lästes upp av ledamot Szyber.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga samt att avvikande mening har anmälts av Kristdemokraterna, Folkpartiet, Centerpartiet och Moderaterna.

Vi går över till dagordningspunkterna 8 a och 8 c under Övriga frågor. Vill statsrådet ta upp något muntligt där utöver det skriftliga?

Anf. 64 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

När det gäller EU:s varumärkessystem pågår förhandlingar om en översyn av varumärkeslagstiftningen. Förhandlingarna har pågått sedan våren 2013. I april i år lyckades rådet, Europaparlamentet och kommissionen nå en politisk överenskommelse. Målsättningen är att rättsakterna ska kunna antas i höst. Den politiska överenskommelsen innebär att varumärkeslagstiftningen inom EU moderniseras och effektiviseras, bland

annat genom att medlemsstaternas varumärkeslagar nu harmoniseras ytterligare.

Eftersom många svenska företag exporterar sina varor och söker skydd för sitt varumärke i andra länder gynnas dessa företag av att varumärkeslagstiftningen ser ungefär likadan ut i hela EU.

För svensk del innebär överenskommelsen en framgång i flera viktiga frågor. Som exempel kan nämnas att Sverige kommer att kunna behålla den tjänst hos Patent- och registreringsverket som innebär att PRV automatiskt och utan extra kostnad granskar om ett nytt varumärke strider mot till exempel ett äldre varumärke eller en äldre firma. Detta är en service för små och medelstora företag, som har begränsade möjligheter att göra sådana undersökningar själva.

Även när det gäller frågan om hur man ska hantera förfalskade varor, som endast transporteras genom EU men som inte ska släppas ut på dess marknad, innebär överenskommelsen en mer balanserad lösning än kommissionens ursprungliga förslag.

Lösningen tillgodoser varumärkesinnehavarens möjlighet att stoppa förfalskningar men hindrar inte laglig handel med till exempel generiska läkemedel, det vill säga lagliga kopior av läkemedel vars patent har gått ut.

Det lettiska ordförandeskapet kommer att lämna närmare information om förhandlingarna i konkurrenskraftsrådet.

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Jag vill varna alla som är kära i någon. Ni borde känna till att ni inte får säga "jag älskar dig" till den personen utan att betala licensavgift till ett nytt ölbolag som har bildats.

Finns det några muntliga tillägg avseende punkt 8 c?

Anf. 66 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Herr ordförande! När det gäller implementeringen av det enhetliga patentsystemet pågår ett intensivt genomförandearbete för att få detta system på plats. Under konkurrenskraftsrådet kommer ordförandena för de två genomförandekommittéerna att rapportera om läget i förberedelsearbetet.

Det kan konstateras att mycket har åstadkommits, och det börjar stå klart att den avgörande pusselbiten för att systemet ska kunna träda i kraft är att få de nödvändiga 13 ratifikationer av domstolsavtalet.

Hittills har sex länder, däribland Frankrike och Sverige, ratificerat domstolsavtalet. Ratifikationer från Tyskland, Storbritannien och fem andra länder måste alltså till. Jag har och kommer att ha telefonkontakt med ett antal länder för att försöka snabba på processen så att vi kan få ratifikationer av ett tillräckligt stort antal länder.

Det finns en fråga som är utestående och som man håller på att förhandla om, och den gäller avgiftsnivån på det enhetliga patentskyddet. Där driver Sverige med stöd av Frankrike och en handfull andra medlemsstater och kommissionen det vi kallar för en topp 4-nivå. Det innebär en låg avgiftsnivå som ska motsvara årsavgifterna i de fyra viktigaste

patentländerna, det vill säga Tyskland, Frankrike, Storbritannien och Holland.

Det gör vi därför att vi menar att låga avgifter gör att systemet kommer att användas mer och på sikt också generera större inkomster och därmed finansiell stabilitet. När vi nu etablerar ett nytt system vill vi att företagen ska använda det, och därför vill vi sätta avgifterna så lågt som möjligt.

Topp 4-nivån har ett tydligt stöd från industrin, som säger att låga avgifter är en avgörande faktor för att enhetliga patentskydd ska användas och fylla sina syften. Frågan om avgiftsnivån är ännu inte avgjord. Detta är dock regeringens position när det gäller avgiftsnivån, och den är förankrad.

Anf. 67 HANS ROTHENBERG (M):

Det är ytterst angeläget att patentet äntligen kommer på plats och att det blir bra och rätt från början.

Jag vill göra ett medskick. Under regeringens ståndpunkt står att det, om tillfälle ges, är angeläget att Sverige understryker vikten av det som ministern sa. Jag vill göra medskicket att ministern ska framföra det. Det är angeläget. Man bör inte vänta på att tillfälle ges, utan tillfälle ska tas.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Då blir det automatiskt en beslutspunkt, om vi ska kräva att vi ska gå in i diskussioner. Det verkar ändå råda enighet om regeringens målsättning, så även om det skulle bli ett inriktningsbeslut finner jag att det finns stöd för det.

Anf. 69 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

När jag ringer runt till mina kollegor är det dessa två frågor – dels ratifikationen, dels avgiftsnivån – som vi talar om. Vi tar alla tillfällen, inte bara de som ges utan också de som vi själva tar.

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:

Det låter som om Sverige är en aktiv medlem av unionen. Vi tackar statsrådet för närvaron.

2014/15:36

22 maj

§ 4 Konkurrenskraft (inre marknad och industri)

Statssekreterare Oscar Stenström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft den 2–3 mars 2015

Återrapport från informellt ministermöte (industri) den 26–27 mars 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft den 28–29 maj 2015

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Vi välkomnar statssekreterare Oscar Stenström. Finns det någon muntlig återrapportering utöver den skriftliga från mötet den 2–3 mars eller mötet den 26–27 mars?

Anf. 72 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Herr ordförande! Ja, det finns det. Ni har fått del av den skriftliga redovisningen från konkurrenskraftsrådets möte den 2–3 mars i år och det informella konkurrenskraftsrådet den 26–27 mars. Vill ni att jag ska göra en kort summering?

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Ja.

Anf. 74 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Den 2–3 mars företrädde jag Sverige. Mötet inleddes med en riktlinjedebatt om den inre marknaden. Bland annat behandlades medlemsstaternas prioriteringar inför kommissionens kommande strategi för den inre marknaden för varor och tjänster – den kommer i höst, som ni känner till – samt den digitala inre marknadsstrategin, som vi strax ska återkomma till. Därefter antogs rådsslutsatser om den inre marknaden.

Sedan hölls en riktlinjedebatt om industripolitiken i den kommande digitala inre marknadsstrategin. I diskussionen kunde man urskilja vikten av tillgång till investeringar, utbildningar, satsningar på digital kompetens och ett utbyggt behov av underhåll av infrastruktur samt konsumentskydd.

Det gjordes också en slutredovisning av initiativet Frontrunners, där vi fanns med tillsammans med Nederländerna, Storbritannien och Danmark. Det välkomnades och togs väl emot. Nederländerna fick föra ordet och informerade om gällande regler om öppenhet i redovisningsdirektivet. Frankrike tog kortfattat upp investeringsplanen.

Vid det informella konkurrenskraftsrådet den 26–27 mars, där jag också företrädde Sverige, fanns det på samma sätt en inriktning på den digitala ekonomin.

Vid mötet hade man två plenarmöten om den inre marknadens roll samt den digitala omvandlingen av industrin. Vi hade en lunchdiskussion om den kommande inre marknadsstrategin samt ett tredje plenarmöte om digitalt entreprenörskap. Det rör sig om ungefär samma frågor.

Kommissionen lyfte fram förenklingar för e-handel med fokus på små och medelstora företag, harmoniserade konsumentregler, förbättrade paketleveranser, geoblockering och balanserad upphovsrätt som centrala områden i den kommande inre marknadsstrategin.

2014/15:36

22 maj

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Då går vi över till dagordningspunkt 7, Politik om den digitala inre marknaden. Vi börjar med punkt 7 a, Rådsslutsatser om digital omvandling av europeisk industri.

Anf. 76 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Herr ordförande! Vid konkurrenskraftsrådet i mars presenterade kommissionen industripolitiken inom ramen för den digitala inre marknaden. Därefter följde en policydiskussion.

I april tog det lettiska ordförandeskapet fram ett utkast till rådsslutsatser om digital omvandling av europeisk industri. Ett förslag till rådsslutsatser har därefter förhandlats i rådet.

Rådsslutsatserna framhåller bland annat vikten av en digital omvandling av EU:s industri för att skapa fler arbetstillfällen, öka produktiviteten och förbättra europeiska företags konkurrenskraft.

Sammantaget har centrala svenska ståndpunkter beaktats väl i förslaget till rådsslutsatser, anser vi. Jag ska sammanfatta det i tre punkter.

Den första är vikten av enkla och förutsägbara ramvillkor och borttagandet av oproportionerliga regelbördor och andra hinder för nyttjande av potentialen i såväl den digitala omvandlingen av industrin som den gränsöverskridande e-handeln.

Jag kan nämna ett intressant faktum som lyftes fram i initiativet Frontrunners, nämligen att endast 15 procent av medborgarna inom EU:s inre marknad någon gång har handlat över sin egen gräns på nätet. Det är en låg siffra, och om vi lyckas få upp den är det av stor vikt för svenska företags möjlighet att ta nya marknadsandelar. Vi vet att vi är duktiga inom detta område. Det var den första punkten.

Den andra punkten är att den digitala dimensionen ska beaktas i konsekvensutredningar både inför nya rättsakter och vid utvärderingar av befintligt regelverk. Syftet är att vi ska ha ändamålsenliga lagar och regler för den digitala eran.

Den tredje punkten är behovet av öppenhet för den digitala inre marknaden gentemot omvärlden. Världen är större än Bryssel. Hänsyn ska tas till behovet av fria gränsöverskridande dataflöden, och den internationella dimensionen ska beaktas i flera olika avseenden.

Regeringen föreslår följaktligen att Sverige ska godkänna förslaget till rådsslutsatser.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga. Vi övergår till punkt 7 b, Strategin för den digitala inre marknaden.

Anf. 78 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Herr ordförande! Vid mötet den 28 maj i nästa vecka ska en

diskussion hållas om det nyligen presenterade meddelandet om en strategi för Europas digitala inre marknad. Det skickades ut den 6 maj. Diskussionen ska inledas med en presentation av kommissionen. För att vägleda diskussionen har det lettiska ordförandeskapet delgett ett underlag, som också har sänts ut.

Regeringen föreslår att Sverige ska välkomna kommissionens meddelande. Vi kan ställa oss bakom de tre föreslagna huvudinriktningarna: bättre tillgång online, rättvisa förutsättningar online och behovet av både utbyggd it-infrastruktur och it-kompetens hos medborgarna.

Kommissionens bedömning är att en inre marknad som till fullo drar nytta av digitaliseringens möjligheter har stor potential att bidra till hållbar tillväxt och konkurrenskraft. Det är självklart. Det är därför viktigt att strategin för den digitala inre marknaden bidrar till att ta bort just de hinder som finns på den inre marknaden samt att reglerna verkligen är anpassade till den digitala ekonomin.

Förslag på åtgärder för att stimulera gränsöverskridande e-handel i Europa samt fria gränsöverskridande dataflöden som lyfts fram i strategin kommer att välkomnas.

Regeringen föreslår att Sverige ställer sig särskilt positivt till att den internationella dimensionen av den digitala inre marknaden lyfts fram i strategin och delar därför kommissionens uppfattning att EU bör utveckla och driva en ambitiös digital investeringspolitik för att värna frihandel och företagens konkurrenskraft. Regeringen anser också att det är positivt att kommissionen anger att vissa områden kräver ytterligare analys. Där har framför allt frågan om onlineplattformar tagits upp av några medlemsstater.

Sammanfattningsvis har kommissionen lagt fram ett förslag som är väl i linje med svenska prioriteringar. Vi avser alltså att i fortsättningen verka för mer konkreta förslag när det gäller anpassning av regelverken och för att främja digital delaktighet.

Anf. 79 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Från Sverigedemokraternas sida menar vi att det finns två aspekter av den digitala inre marknaden som varken regeringen eller kommissionen tar hänsyn till. Den ena aspekten, som vi också har lyft fram tidigare, handlar om finansieringen. Vi menar att det inte finns något större intresse från svenska skattebetalares sida att betala för digitalisering i länder som kanske inte är redo för det. Den andra aspekten handlar om nätneutraliteten. Vi menar att regeringen bör lyfta fram att möjligheten ska finnas att på nätet nå fram till slutanvändaren oavsett förutsättningar och att det inte ska vara bundet till att man måste betala för det.

Sedan har vi en principiell invändning. Vi vill inte ha mer harmonisering av regelverk i EU:s regi. Kommissionen och EU:s institutioner tenderar att svälla alltmer och saknar också demokratisk legitimitet. Av den anledningen vill vi anmäla avvikande mening.

Anf. 80 AMINEH KAKABAVEH (V):

Ordförande! Vi uttrycker också oro, främst när det gäller enhetlig tillämpning av konsumentlagstiftningen, moderniseringen av upphovsrätten och mindre krångel för företag i samband med momssystemet.

Med anledning av detta vill jag läsa upp en avvikande mening från Vänsterpartiet: Vi är oroliga för att kommissionen inkluderar förslag som ligger långt från ambitionsnivån om en digital inre marknad. EU och kommissionen behöver vara tydligare med vad deras förslag innebär och vilka konsekvenser de får. Det gäller särskilt enhetlig tillämpning av konsumentlagstiftningen, moderniseringen av upphovsrätten, mindre krångel för företag i samband med olika momssystem liksom att se över direktivet om integritet och elektronisk kommunikation.

Anf. 81 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Herr ordförande! Jag vill påminna ledamoten Pavel Gamov och hela nämnden om den statistik som föreligger. Den kom ny den här veckan. Där framgår att svenska företag till 71 procent handlar inom EU:s inre marknad. Det är alltså den exponering som vår handel befinner sig i just nu. Det är en liten nedgång, vilket är glädjande, eftersom vi vet att det växer starkare utanför EU:s inre marknad. Vi gick från 73 till 71 procent. Det är dock nästan tre fjärdedelar av vår export som är exponerad på EU:s inre marknad. Den andel av exporten som växer allra snabbast är den som är tjänstebaserad. Alla som värnar svenska jobb, tillväxt och utveckling i hela Sveriges land har ett stort intresse av att hela EU växer just på den digitala sidan. Det finns alltså ett stort intresse för stora svenska telekomföretag att EU:s infrastruktur när det gäller it växer i länder som nyligen har blivit medlemmar.

Nätneutralitet är en fråga som behandlas i telekompaketet. Det är en fråga som statsrådet Mehmet Kaplan har ansvar för. Jag kan bara kort säga att regeringen självklart anser att ett öppet internet som ger användarna tillgång till information och tjänster är viktigt för hela samhället. Nätneutralitet är en förutsättning på så vis att operatörer inte ska tillåtas blockera eller sänka hastigheten på vissa tjänster av konkurrensskäl. Hoppas att det gav svar på frågorna.

Till Amineh Kakabaveh ska jag säga att vi avser att återkomma mer precist när det gäller två frågor inom den digitala inre marknadsstrategin när vi vet mer. Det gäller inte minst det köprättsliga och det immaterialrättsliga området. Sedan vet jag inte om detta kommer att ske skriftligt eller om vi har möjlighet att komma tillbaka här i nämnden, men jag tror att det är det sistnämnda som är fallet.

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Jag skulle bara vilja följa upp. Även om regeringens ståndpunkt när det gäller nätneutraliteten är tydlig, vad säger de andra länderna om strategin när det gäller nätneutralitet?

Anf. 83 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Det ber jag också att få återkomma om.

Anf. 84 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Tack, statssekreteraren, för kommentarerna! Självklart är det viktigt med handel, inte minst inom unionen, och självklart stöder vi också den digitala inre marknaden. Men vi har ändå vissa principiella invändningar.

En invändning som vi har gäller finansieringen. Vi menar att det handlar om prioriteringar. Att använda de skattemedel som unionen förfogar över för att stödja digitalisering i länder som i jämförelse med vårt eget är underutvecklade på det digitala området menar vi är en felprioritering. Där delar vi helt enkelt inte regeringens ståndpunkt. Däremot välkomnar jag den hållning som regeringen har i fråga om nätneutralitet. Jag tycker att det är en viktig fråga, och jag gläds åt att regeringen delar den uppfattningen.

Sammanfattningsvis vill jag kvarstå vid min avvikande mening.

Anf. 85 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med en avvikande mening från Vänsterpartiet och en oliklydande avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Då kommer vi till Övriga frågor. Det är punkterna 8 d, e och f. Vill ni kommentera någon av dem? Det står ju ståndpunkt på dem. Förväntar ni er att det ska bli någon diskussion om någon av dem på mötet?

Anf. 86 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Nej.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi så mycket!

§ 5 Utrikes frågor – utveckling**Statsrådet Isabella Lövin****Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
– utveckling den 12 december 2014****Återrapport från informellt ministermöte den 12 mars 2015****Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor – utveckling den 26 maj 2015**

Anf. 88 ORDFÖRANDEN:

Välkomna, statsrådet Lövin med medarbetare! Vi börjar med att fråga om det finns någon muntlig återrapportering från mötet den 12 december eller det informella mötet den 12 mars, utöver den skriftliga som vi har fått?

Anf. 89 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Nej.

Anf. 90 ORDFÖRANDEN:

Då kan vi gå rakt in på dagordningen. Vi börjar med dagordningspunkt 3, Tiden efter 2015.

Anf. 91 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Herr ordförande! Ärade ledamöter! Det är roligt att vara här.

Vid FAC-utveckling den 26 maj kommer det att finnas fyra huvudsakliga dagordningspunkter för diskussion. Det är post-2015 och utvecklingsfinansiering, jämställdhet och utveckling, migration och utveckling samt kapacitetsutbyggnad till stöd för säkerhet och utveckling.

Diskussionen om post-2015 och utvecklingsfinansiering kommer att fokusera på de fortsatta förhandlingarna om de rådsslutsatser som ska ligga till grund för EU:s agerande i finansieringskonferensen i Addis Abeba i juli. Jämställdhet och utveckling är även en beslutspunkt i form av rådsslutsatser. Utöver de här diskussionspunkterna kommer två informationspunkter att tas upp samt en arbetsmiddag att hållas. De två informationspunkterna är den strategiska översynen av EU:s externa relationer samt den årliga rapporten för ansvarsutkrävande vid utvecklingsfinansiering. Vid arbetsmiddagen kommer FN:s generalsekreterare att delta.

Anf. 92 ORDFÖRANDEN:

Ursäkta! Vi kan väl nöja oss med att ta upp bara post-2015 just nu? Finns det något mer att tillägga om just dagordningspunkt 3 om tiden efter 2015?

Anf. 93 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Vi kommer att försöka ta fram en gemensam ståndpunkt inför Addis Abeba och EU:s förhandlingsposition. Utkastet till rådsslutsatser är inte färdigförhandlat. Vi har inte på rådsarbetsgruppsnivå lyckats nå enighet

när det gäller ett fåtal utestående paragrafer. Utvecklingsministrarna kommer vid sittande bord att gå in i textförhandlingar.

Ni har fått utkastet till rådsslutsatser i dess nuvarande form. De utestående paragraferna är de som handlar om biståndsnivåerna. Medlemsstaterna är eniga om att åta sig att uppnå FN:s mål om 0,7 procent av bni till bistånd. De utestående frågorna handlar om när dessa goda nivåer ska vara uppfyllda.

Regeringen har från svensk sida drivit, och här finns det stor enighet i Sverige, att nivåerna ska uppnås så snart som möjligt för att vi ska vara trovärdiga i förhandlingarna med de fattiga länderna i Addis Abeba, men många medlemsländer är ovilliga att gå med på det. Detta är högt prioriterat för regeringen. Vi har en stark position. Tyvärr är situationen polariserad. Mycket få medlemsländer vill acceptera en hänvisning till tidsplaner. Vi är därför medvetna om att det kan bli nödvändigt med en kompromiss för att över huvud taget komma till en slutsats.

För övrigt är vi nöjda med rådsslutsatserna. Vi har fått igenom Sveriges prioriteringar när det gäller jämställdhet, referenser till sviktande stater, miljö- och klimatintegrering, inhemsk resursmobilisering, bekämpande av skatteflykt med mera. I övrigt ser detta alltså väldigt bra ut. Det är särskilt fokus på de allra fattigaste staterna.

Anf. 94 ORDFÖRANDEN:

Utkastet till rådsslutsatser finns alltså i den röda mappen, som nämndens ledamöter lämnar kvar på bordet efter sammanträdet.

Anf. 95 MARGARETA CEDERFELT (M):

Herr ordförande! Jag tar tillfället i akt att föra fram samma fråga som jag tog upp vid informationstillfället i utskottet i går. Det skulle vara bra om ni skulle kunna skicka lite mer information än vi nu får. Dels får vi ofta i den muntliga informationen mycket mer utvecklade ståndpunkter än vad som finns noterat i det skriftliga materialet. Det skulle vara bra att ha ståndpunkterna nedskrivna. Dels är det bra att veta vad ståndpunkterna relaterar till, det vill säga att få lite mer utvecklad information om själva ärendet. Jag förmodar att ni har mer utvecklad information. Delge oss gärna ytterligare.

Jag medskickar detta igen, för frågan är viktig.

Anf. 96 TINA ACKETOFT (FP):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen! Man kan säga att man kan vara nöjd med utkastet till rådsslutsatser, men Folkpartiet har konsekvent efterlyst demokratiaspekten i detta, och den lyser med sin frånvaro i hela resonemanget.

Jag skulle vilja veta hur regeringen har drivit på för att just demokratiarbetet ska synas. Demokratimålet skulle vi allra helst vilja se i detta, men det finns inget. Hur har man drivit på för att få in den skrivningen i rådsslutsatserna?

Det är bra mål som har kommit med, men grunden i allt är ändå demokratiarbetet. Har vi inte det så kvittar de övriga punkterna.

Detta med tidsplanen är också något som jag tror oroar oss alla. Statsrådet tog också upp den frågan. Ibland vill man inte ha tidsplaner för att man inte vill sätta någon yttre tidsgräns, men det kan också vara för att arbetet skulle anses vara förfelat om man inte når tidsgränsen. Har statsrådet någon aning om varför de andra länderna inte vill sätta någon tidsplan?

Anf. 97 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen! Vi har nu 24 sidor på engelska på bordet här i dag.

Det jag främst vill fråga om är regeringens ståndpunkt, precis som Tina Acketoft gjorde. Det är ju den som vi förhandlar om. Där saknar jag också det som vi i alliansregeringen hade med i alla texter, nämligen mänskliga rättigheter och demokrati. Jag har svårt att förstå varför detta inte finns med i regeringens ståndpunkt.

Likasa drev vi från Kristdemokraterna civilsamhällets betydelse. Om vi ska ha ett ansvarsutkrävande och kunna jobba för mänskliga rättigheter och demokrati men inte har ett civilsamhälle som kan utföra detta arbete blir det besvärligt.

Jag försökte också hitta något om jämställdhet i regeringens ståndpunkt. Det är möjligt att ni tycker att ni har fått in mycket om det, men det kunde ha varit viktigt att ha med i regeringens ståndpunkt.

Framför allt är detta med mänskliga rättigheter, demokrati och civilsamhälle viktigt. Om det inte finns med har vi inget hållbart arbete i post-2015-processen. Jag skulle vilja ha ett svar på detta i dag.

Anf. 98 ORDFÖRANDEN:

Vad beträffar jämställdhetsaspekten gäller även det muntligt sagda. Det nämndes här på mötet och finns medtaget i protokollet som en del av regeringens ståndpunkt. Statsrådet får svara på det sedan.

Anf. 99 AMINEH KAKABAVEH (V):

Herr ordförande! Regeringens ståndpunkt i punkt 3 är i stora delar bra. Men som framförts här saknas det en hel del när det gäller jämställdhetsarbetet och demokratiarbetet.

Det gäller också de generella avräkningarna. Det finns inget om att arbeta för att minska det ineffektiva bundna biståndet, alltså bistånd med motkrav på att man ska köpa varor från givarlandet. Vi anser att det också krävs ett arbete för att skärpa reglerna om avräkningar i flera EU-länder, inklusive Sverige. Vi tycker att det är alldeles för stora avräkningar i dag.

Sverige bör driva frågan om bundet bistånd. Gör regeringen det?

Klimatet är viktigt, och det saknas klimatfinansiering som ska göras med nya, additionella medel, det vill sägas inte tas från biståndet. Sverige borde driva vilka dessa nya finansieringsmekanismer kan vara.

Jag undrar om regeringen driver att intäkterna från EU:s utsläppshandelssystem ska öronmärkas för till exempel klimatbistånd. Vad tycker statsrådet om det?

Anf. 100 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet för föredragningen. Sverigedemokraterna anser att FN:s arbete för att ta fram nya utvecklingsmål och frågan om utvecklingsfinansiering är viktiga för ett effektivt utvecklingsbistånd. Vi värnar det mellanstatliga samarbetet i FN och att alla stater där ska vara oberoende.

Även om det finns en poäng med att enas med andra länder i frågor är vi ändå principiellt kritiska till att Sverige måste förbinda sig till en EU-gemensam linje och att vi därmed, i alla fall i detta sammanhang, förlorar vår egen röst i FN. FN är en förening för nationer. EU är ingen nation och bör därför inte föra medlemsstaternas talan.

Trots det vill vi framföra några viktiga ståndpunkter som vi anser att regeringen ska driva. Det är positivt att de minst utvecklade länderna är i fokus i rådsslutsatserna, men vi anser att bistånd till de fattigaste människorna och att bekämpa extrem fattigdom också bör vara prioriterat. Vi vill poängtera vikten av att bistånd inte i första hand går via stater utan via civilsamhället och att vi kan skapa förändring inifrån.

Vi anser också att Sverige ska vara tydligt med att korruption ska bekämpas på biståndsområdet och att bistånd inte ska gå via kanaler där risken är stor för korruption.

Jag vill gärna höra statsrådet kommentera våra synpunkter. Beroende på svaren anmäler jag eventuellt avvikande mening.

Anf. 101 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Jag tackar för det stora intresset och de många frågorna. Den första punkten tar vi till oss. Det är viktigt att riksdagen är informerad. Den här agendan ska ju gälla hela Sverige och hela världen, så det är viktigt att känna ägarskap i dessa frågor. Vi tar till oss att vi måste bli bättre på att informera.

Vidare gällde det demokratifrågan. I rådsslutsatsernas inledande paragrafer omnämns demokrati, och självklart driver EU och Sverige denna fråga. Utvecklingsfinansieringen är delvis skild från post-2015-agendan i texterna.

Vi vet att det i post-2015-agendan finns ett motstånd från många medlemsstater i FN att tala om just demokrati. Det finns däremot ett mål 16 om fredliga samhällen och inkluderande samhällen som bygger på rättsstatens principer. Det finns också många skrivningar om civilsamhälle, jämställdhet mellan könen och så vidare. Slutsatsen blir att man går mot ett demokratiskt samhälle.

EU driver absolut denna fråga i FN-sammanhang.

När det gäller civilsamhällets roll är det som Désirée Pethrus mycket riktigt sa 16 sidor. Det finns många referenser i texten till civilsamhället, corporate social responsibility och decent work. Vi har lagt stor tonvikt på det. Jag tycker att det är tillfredsställt i den text som finns.

Jag tackar för de många poängerna vad gäller klimatfinansiering. Regeringen står givetvis bakom att klimatfinansiering ska utgöras av additionella medel till biståndet.

I utvecklingsfinansieringen är diskussionen väldigt bred. Där tjänar det inte så mycket till att påpeka att klimatfinansieringen ska vara addit-

ionell. Vad vi driver inom ramen för detta är att all tillgänglig finansiering ska upp på bordet. Det handlar om privata investeringar, institutionellt kapital, skatteuppbörd och inhemsk resursmobilisering och att klimataspekterna ska integreras.

När det gäller frågan om jämställdhet vill jag understryka att Sverige har fått igenom många skrivningar om jämställdhet, empowerment of women and girls, promoting of peaceful and inclusive societies och peace building and state building. Det finns många referenser till kvinnors rätt och till jämställdhet som ett medel för resursmobilisering. På den punkten är vi mycket nöjda med detta utkast till rådsslutsatser.

Det frågades varför medlemsländerna motsätter sig en deadline för att leva upp till ODA. Det beror givetvis på att många medlemsländer ligger långt ifrån 0,7 procent. De nya medlemsländernas åtagande var 0,33 procent när de förhandlade om att komma in i unionen, men de är inte ens där. Tyskland är också långt ifrån och ligger på 0,4 procent.

De vill ha en trovärdighet i det de lovar, och därför vill de inte lova att de ska uppnå detta till 2020 utan vill ha en tidsgräns längre bort. Vi är rädda för att om den där tidsgränsen längre bort blir för långt bort förlovar EU trovärdighet i Addis Abeba.

Dessutom finns 2020 i texten som är förhandlad i New York. Skulle vi komma med ett annat årtal där blir det stor förvirring. Då skulle EU behöva driva att få bort 2020-skrivningen från New York-texten, och det vore olyckligt.

Vår inställning är därför att får vi inte 2020 är det bättre att inte ha en time line än att driva en som blir 2030.

Sverigedemokraterna frågade om de fattigaste länderna. Det är vi också nöjda med. Vi har fått in många referenser till att biståndet ska koncentreras till de allra fattigaste länderna och till sköra sviktande och konfliktdrabbade stater.

Jag anser att civilsamhällets roll är väl omhändertagen.

Bekämpning av korruption är också en viktig faktor. För att vi över huvud taget ska kunna uppnå något med utvecklingsfinansiering är det givetvis viktigt att pengarna inte försvinner. Det finns mycket skarpa skrivningar inledningsvis i rådsslutsatserna som handlar om att de länder som ska lyftas ur fattigdom måste ha bra governance och bra byråkrati och se till att ha skatteuppbörd. Det ställs ganska hårda krav i texten, vilket jag tycker är bra. Det kan inte vara ensidigt från de rika länderna att de ska ställa upp med utvecklingsfinansiering. Det är en gemensam agenda. Det är hela poängen med 2015-agendan.

Anf. 102 MARGARETA CEDERFELT (M):

Ordförande! Låt mig kommentera det som statsrådet säger om att det står i texterna. Det underlag vi har fått är magert. Vi kan inte gissa oss till vad som står i texterna. Därför blev det många frågor på utskottet i går, och frågorna upprepas i dag eftersom det var statssekreteraren i går och ministern i dag.

I dag fick vi dokumentet, och det är ett stort antal sidor på engelska.

Jag efterfrågar ordentligt med dokument så att vi också är förberedda.

Anf. 103 ORDFÖRANDEN:

Vi har som sagt en procedur. Ibland skickar vi ut de hemliga dokumenten, men denna typ av rådsslutsatser brukar bara finnas tillgängliga på kansliet. Normalt sett finns de tillgängliga där dagen innan, och man har möjlighet att gå dit.

Jag vet inte hur vi annars kan hantera det internt. Jag tror tyvärr att vi är bundna av den logiken på grund av dokumentens status.

Men det finns säkert möjlighet att förbättra dokumenthanteringen mellan institutionerna riksdag och regering.

Anf. 104 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! När vi läser regeringens ståndpunkt, eftersom vi inte har dokumenten, tittar vi på vad det är regeringen har betonat. Då blir det konstigt när vi inte ser "jämsliddhet" i den feministiska regeringens ståndpunkt. Detsamma gäller "civilsamhället" och så vidare.

Det är bra om ni redan har fått in det, men i regeringens ståndpunkt står ju andra saker som faktiskt finns med. Därför blir jag lite förvånad över att de för Sverige basala sakerna finns med.

Jag har hittat "human rights", men kan ministern eller tjänstemännen ge mig något som finns om demokrati i detta papper?

Anf. 105 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Vi får se över hur vi kan bygga ut materialet som nämnden får, för det är viktigt att nämnden får ett bra underlag och kan bli ordentligt insatt i vilka frågor som står på spel.

När det sedan gäller tillgången till rådsslutsatserna, som ännu är under arbete, är det något som ordföranden får ta ansvar för.

Referensen till demokrati håller enheten som har varit inblandad i förhandlingarna på att ta fram.

Anf. 106 AMINEH KAKABAVEH (V):

Punkt 4, Jämsliddhet och utveckling, är väl en egen punkt, eller hur?

Anf. 107 ORDFÖRANDEN:

Ja.

Anf. 108 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

På s. 4 i portalparagraf 6, The guiding principles, står följande: The december 2014 Council conclusions set up a number of guiding principles for a new global partnership. We affirm those principles of universality, i.e. good governance, rule of law, human rights, equality, non-discrimination, environmental sustainability, respectful planetary boundaries, women's rights, gender equality and empowerment of women and girls.

Detta är naturligtvis något som genomsyrar EU:s ståndpunkt över huvud taget i förhandlingarna i New York och kommer också att göra det i Addis Abeba.

Då får vi också tolka vad promote human rights inkluderar och inte inkluderar på demokratiområdet.

Anf. 110 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Jag känner mig inte nöjd och tycker inte att det räcker. EU om någon borde ju driva demokratifrågan, om ingen annan gör det.

Jag måste nog anmäla en avvikande mening i den delen, för det här är inte acceptabelt.

Demokratifrågan finns med i de mänskliga rättigheterna. Men demokrati handlar ju om att människor ska ha rösträtt och så vidare, och det är väl ändå något som Sverige står upp för.

Anf. 111 ORDFÖRANDEN:

Innan du anmäler avvikande mening kanske vi kan fråga statsrådet om det finns möjlighet för Sverige att driva frågan att även ordet demokrati ska inkluderas i EU:s position.

Anf. 112 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Svar ja. Rådsslutsatsen är fortfarande öppen i och med att vi fortfarande diskuterar deadline för ODA-åtagandet, så det är möjligt för oss att ta upp på mötet nästa vecka att Sverige tycker att det är viktigt att ordet demokrati finns med.

När det gäller underlaget som ni har fått kan jag hålla med om att det är lite märkligt att ordet jämställdhet inte finns med i Sveriges position. Jag kan inte riktigt förklara varför det inte gör det. En möjlig förklaring är att den är så oerhört omfattande. Den innefattar egentligen all typ av finansiering och alla typer av principer som ska kunna driva fram finansiering, inklusive jämställdhet, och jämställdhet är omnämnt så många gånger att vi var nöjda på ett tidigt stadium. Det är nog därför som det inte har kommit in i vår ståndpunkt.

Anf. 113 ORDFÖRANDEN:

Désirée! Nu har statsrådet sagt att hon ska försöka få in ordet demokrati i rådsslutsatserna. Står du fast vid din avvikande mening?

Anf. 114 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Nej, då stöder jag regeringens ståndpunkt.

Anf. 115 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att diskussionen är avslutad.

Hur vill Sverigedemokraterna göra här? Vill ni ha en avvikande mening eller nöjer ni er med svaret från statsrådet?

Anf. 116 PAVEL GAMOV (SD):

Vi nöjer oss med svaret.

Anf. 117 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt. Jag antar att vi ska kalla det för ståndpunkt, för det blir väl ett beslut om rådsslutsatser ändå?

Anf. 118 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Ja, jag håller det för otroligt att det inte skulle bli det. Men vi vet inte, för det är väldigt polariserat. Mycket står ju på spel, så om vi inte får en EU-position får det skjutas till ett senare möte i ministerrådet.

Anf. 119 ORDFÖRANDEN:

Men här i EU-nämnden behandlar vi det som ett beslutsärende, och då säger jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Jämställdhet och utveckling.

Anf. 120 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Vid rådsmötet kommer jämställdhet och utveckling att tas upp under två separata punkter, en beslutspunkt och en diskussionspunkt. Vi välkomnar varmt att ordförandeskapet från Litauen har valt att lyfta upp jämställdhetsfrågorna på det här sättet. Det befäster verkligen den höga prioritet som EU och EU:s medlemsländer fäster vid frågorna.

År 2015 är året då vi verkligen ser möjligheter att öka ambitionerna vad gäller jämställdhet globalt. Det finns en stor enighet inom EU om vad som gäller.

En fråga där det inte finns enighet, men där man lyckats nå en kompromisslösning i rådsslutsatserna, gäller SRHR. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Nu har vi fått en överenskommen paragraf om SRHR som innehåller en tydlig referens till universell tillgång till sexualundervisning samt en uppföljningsklausul som innebär att kommissionen och EU-institutionerna ska arbeta vidare med frågan. Vi hade självfallet kunnat se ännu starkare skrivningar om SRHR, men mot bakgrund av att det finns medlemsländer som har mycket starka invändningar ser vi det här som en stor framgång.

Vi har också fått gehör för förslaget att kommissionen ska återrapportera till rådet inom ett år om hur det går med arbetet med SRHR-frågor och att man ska arbeta med SRHR-frågor på samma sätt som man arbetar med policy coherence for development, alltså på ett integrerat sätt på alla politikområden.

Regeringen är aktivt pådrivande inom EU och kommer att fortsätta att vara det när det gäller EU:s externa arbete. EU:s egna utvärderingar visar att jämställdheten fortfarande har brister. Det gäller inte minst genomförandet av EU:s egen handlingsplan för jämställdhet. Vi ser att det krävs stärkt ledarskap och ansvarstagande hos EU och dess medlemsstater samt resurser och kapacitet.

Vi kan däremot notera framsteg vad gäller den politiska dialogen, koordineringen och EU:s agerande inom ramen för de globala utvecklingspolitiska processerna, inte minst Post 2015-processen.

Regeringen har aktivt drivit att EU behöver stärka sitt arbete med FN-

resolution 1325 och som ett led i detta utse en hög befattning med mandat att företräda dessa frågor, precis som Nato, FN och Afrikanska unionen redan har gjort. Som ett resultat av våra ansträngningar har EU:s höga representant, Federica Mogherini, beslutat att tillsätta en sådan person.

För närvarande pågår ett arbete med att ta fram ett förslag till en ny handlingsplan för jämställdhet inom EU. Den ska gälla 2016–2020 och ska omfatta internationellt samarbete, konfliktförebyggande, krishantering, konfliktlösning, fredsbyggande, humanitärt bistånd och civilskydd samt grannskapspolitik och utvidgningsförhandlingar. Planen ska förhålla sig till de nya globala målen för hållbar utveckling, post 2015. Sverige ingår i den expertgrupp som ska ta fram förslaget.

Anf. 121 ORDFÖRANDEN:

Jag vill göra ett förtydligande för nämnden. Det finns ett utkast till rådsslutsatser, och i den röda mappen finns även ett tillägg under paragraf 10, som jag antar var det som statsrådet menade. Jag ska läsa texten så att det inte blir förvirring om vilken text det är som rådet nu har diskuterat:

Remains committed to sexual and reproductive health and rights in this context having in mind that the Council reaffirms the EU-commitment to the promotion, protection and fulfillment of the right of every individual to have full control over and decide freely and responsibly on matters relating to their sexuality and sexual and reproductive health free from discrimination, coercion and violence.

Det är alltså ett tillägg i slutsatserna som bekräftar att man har ändrat i paragraf 10.

Anf. 122 AMINEH KAKABAVEH (V):

Herr ordförande! Det är glädjande att man vill skärpa rådsslutsatserna, att SRHR-frågorna ska vara inkluderade och att det ska finnas ett förslag till ny jämställdhetsplan. Det är bra och viktigt att Sverige driver och prioriterar de här frågorna.

Utvärderingen av EU:s handlingsplan för jämställdhet i utvecklingspolitiken visar på mycket stora brister men ger också en rad rekommendationer. Tyvärr är regeringens ståndpunkt väldigt luddig i den text som vi har fått.

Efter utvärderingen finns det en möjlighet att driva på för förändringar. Jag undrar om det är några konkreta mål som Sverige driver.

De stora knäckfrågorna är som sagt SRHR- och jämställdhetsfrågorna. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Jag menar att detta måste vara Sveriges prioritering i diskussionen. Det är viktigt att man inte kompromissar i någon av de här delarna.

Vad är Sveriges strategi för att skärpa rådsslutsatserna, och hur bedömer man att motståndarna kommer att agera på att vi vill skärpa dem?

Anf. 123 TINA ACKETOFT (FP):

Tack så mycket för föredragningen, statsrådet!

Jag fyller på Amineh Kakabavehs frågeställning.

Vi vet att just SRHR är något som blir en vattendelare mellan många av länderna. Jag har nu förstått att det är 15 länder som gemensamt har skrivit under ett papper som har skickats till den höga kommissionären om att SRHR ska vara en prioriterad fråga, men vi vet att det enda som man har kunnat enas om är sexualundervisning i skolan. Så fort man kommer in på frågor som handlar om kvinnors rätt till sin egen kropp blir det genast mycket mer av ett gungfly.

Regeringens ståndpunkt är som alltid kort formulerad, vilket innebär att man kan läsa in allt eller inget i den. Det är ett problem. Även om man säger att det är det talade ordet som gäller får vi talade ord i utskottet den ena dagen och sedan talade ord här nästa dag. Jag skulle gärna vilja se ett tydligare fokus i regeringens ståndpunkt just på SRHR-frågorna. Jag undrar om statsrådet skulle kunna tänka sig att göra tillägget "inklusive SRHR" i den första meningen efter "flickors rättigheter", så att det skriftliga blir lika fokuserat och målmedvetet som det var i statsrådets föredragning.

Anf. 124 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Tack, statsrådet, för föredragningen!

Det är svårt för oss att förbereda oss. Vi läser den kommenterade dagordningen och sedan är det föredragningar i utskottet. Men ståndpunkten är det som vi här ska ta ställning till – ja eller nej.

I den kommenterade dagordningen kan man först läsa att undantaget är frågan om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Det är vi inte överens om inom EU. Sedan står det ingenting i regeringens ståndpunkt om vad Sverige vill driva när det gäller SRHR. Då blir det svårt för oss att tänka: Okej, vad kommer då att kunna komma in?

Nu finns det texter här. Och tillägget är väl väldigt bra. Man ska ha kontroll över sin egen kropp och så vidare. Det blir säkert bra ändå, men läser man det här papperet tror man att ingenting kommer att komma in vad gäller SRHR-frågorna. Sverige har heller inte i sin ståndpunkt skrivit in SRHR-frågorna. Det blir lite förvirrande, även om jag nu förstår att regeringen har drivit detta muntligt.

I regeringens ståndpunkt finns inte heller resolutionerna 1325 och 1820 med. Det finns med, vad jag kan se, i utkastet till rådsslutsatser. Det är bra. Men det hade man väl även velat se vara regeringens ståndpunkt, kan jag tänka.

Sedan har jag bara en kommentar, eftersom jag var på kvinnokonferensen i Peking. Såvitt jag vet var den 1995, alltså för 20 år sedan och inte för 25 år sedan, som det står i den kommenterade dagordningen.

Anf. 125 ORDFÖRANDEN:

Jag vill få ett förtydligande. Det gäller den text som jag just läste från. Först har man rådsslutsatserna. Sedan kommer det här tillägget på punkt 10. Det är utskickat från rådssekretariatet, så jag tolkade det som att det finns en god chans att den texten antas.

Jag läste bara upp en del. Det fortsätter med att man inte bara ska ha information om reproduktiv och sexuell hälsa, utan man ska dessutom ha hälsoservice som inkluderar det. För mig är det nästan en förvånansvärt

stark text, faktiskt. Jag undrar: Finns det något slags stöd för den text som rådssekretariatet har skickat ut? Då känner jag ändå att det här är en bra bit på väg mot det vi alltid har försökt uppnå.

2014/15:36

22 maj

Anf. 126 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Tack för frågorna! Ja, Sverige jobbar fokuserat med de här frågorna och med att försöka skapa breda allianser inom EU-medlemskapet. Det har vi lyckats med. Det gäller också att vara i den processen så att vi inte riskerar att skapa en backlash. Men vi har kommit oerhört långt.

Jag vill påpeka att vi har drivit för den höga representanten jämställdhetsfrågor som kommer att betyda en mycket stor skillnad också för implementeringen av EU:s jämställdhetsplan. Jag tror att det blir en nyckelfaktor i att det faktiskt för första gången händer någonting. Den andra, som har gällt i fem år, har ju, precis som ledamoten säger, inte lyckats så väl som den borde. Vi sätter ett förnyat fokus på de här frågorna, och vi driver detta mycket aktivt inom rådsarbetsgruppen.

Sedan gäller det SRHR, precis som herr ordförande nämnde. Ja, det här är den överenskomna texten nu. Det har varit oerhört svåra och kontroversiella förhandlingar. Det är en oerhört polariserad fråga. I går hörde vi att Malta kommer att anmäla avvikande mening när det gäller den här paragrafen. Vad Ungern gör vet vi inte ännu. Men så är det.

Vi har kommit mycket långt. Precis som herr ordförande pratar om står det här: The right of every individual to have full control over and decide freely and responsibly on matters related to their sexuality and sexual and reproductive health free from discrimination, coercion and violence.

Det är inte bara sexualundervisning, utan det handlar om rätten till sin sexualitet och kontroll över sin reproduktion. Det är ganska tydligt. Och det finns health care services, precis som herr ordförande underströk. Jag tycker att det är ganska explicit skrivet.

Sedan var det frågan om vi kan få in SRHR i den här skrivningen om regeringens position. Det är redan regeringens position. Det är redan överenskommet. Jag kanske ska lämna över till tjänstemannen här.

Anf. 127 Kanslirådet HANNA LAMBERT:

Tack för det enormt stora intresset för den här frågan! Det här är en fråga där Sverige har haft en väldigt hög profil under en lång tid, också tack vare ett gott samarbete över partigränser.

Jag har själv varit aktivt involverad i de här förhandlingarna och kan säga att Sverige har kämpat mycket hårt. Jag kan inte säga att vi kan ta åt oss åran för hela den här paragrafen, men jag kan säga att vi tillsammans med en liten kärngrupp länder står bakom ganska många av skrivningarna i den här paragrafen. Vi har varit väldigt instrumentella. Vi har aktivt drivit frågan om sexuella rättigheter. Vi har också gjort bedömningen att mot bakgrund av den polarisering som finns inom EU-kretsen i den här frågan är det här så långt vi har kunnat gå. Vi är mycket nöjda med det resultatet, som vi nu har fått in i den här texten.

Vi har alltså nu en paragraf där vi har en hänvisning till sexualundervisning. Vi har en paragraf där vi har en hänvisning till individens rätt till

sin egen sexualitet, vilket inbegriper alla individer av alla kön, oavsett sexuell läggning. Vi har en paragraf som motverkar diskriminering vad gäller sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Vi har också en paragraf som säger att EU:s institutioner ska fortsätta att jobba med dessa frågor och att kommissionen ska återrapportera till EU-rådet inom ett år.

Vi tycker att det är en väldigt stark paragraf och är nöjda med detta resultat mot bakgrund av hur situationen ser ut.

Anf. 128 ORDFÖRANDEN:

Man har då även rätt till sexuell och reproduktiv hälsovård, vilket förstärker det här, känner jag.

Jag har inte noterat någon avvikande mening i inläggen, utan jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. I den mån det blir ett beslut om slutsatser finns det även stöd för regeringens ståndpunkt i den frågan.

Då kan vi gå vidare till dagordningspunkt 5, Migration och utveckling.

Anf. 129 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Herr ordförande! Det är en diskussionspunkt. Frågan står på dagordningen som en följd av den fruktansvärda situation vi ser i Medelhavet, där ett stort antal migranter har dött. Ett antal medlemsstater, med Tyskland i spetsen, har efterfrågat en samlad EU-strategi med tillräckligt med finansiering och långsiktiga utvecklingsperspektiv för de områden utanför EU som har tagit emot stora mängder flyktingar och en handlingsplan för EU:s hantering av flyktingkrisen på kort, medellång och lång sikt.

Den här diskussionen i utvecklingsrådet förväntas handla om hur utvecklingssamarbetet bättre och mer effektivt kan bekämpa grundorsakerna till att människor känner sig tvingade att lämna sina ursprungsländer och hur utvecklingssamarbetet kan samspela med EU:s prioriteringar på migrationsområdet.

Regeringen framhåller vikten av att intensifiera arbetet på europeisk och internationell nivå med att angripa grundorsakerna, som driver människor på flykt. Fredsbyggande och stärkande av institutioner är en viktig del, liksom långsiktigt arbete i flyktingsituationer, stöd till minoriteter, stöd till utbildning och sociala skyddsnät.

Biståndet kan spela en viktig roll genom att bidra till fattigdomsbekämpning, stärka det konfliktförebyggande arbetet och satsa mer på institutions- och kapacitetsuppbyggande.

Perspektivet om samstämmighet för utveckling, Policy Coherence for Development, är viktigt. Alla politikområden måste samverka för att vi ska skapa förutsättningar för fred och välbefinnande i hela världen. Vi vill också se till att framhålla och ta till vara utvecklingseffekterna av migration.

Anf. 130 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen! Jag tycker att det är viktigt att vi, även om detta bara är en diskussionspunkt, kompletterar regeringens ställningstagande och ståndpunkt med att det måste finnas

fler lagliga vägar in i EU. Det är ju en inställning som vi har antagit vid flera tidigare rådssammankomster. Jag tycker att det är värt att vid varje tillfälle som det är möjligt att påpeka detta göra så, apropå att det är den säkraste vägen för att människor inte ska utsättas för de hot och faror som kommer när man tvingas att ta till de medel som riktigt många människor tvingas att ta till i dag.

Är det så att vi inte kan enas om det vill jag anmäla en avvikande mening för min del.

Anf. 131 GUNNAR HEDBERG (M):

Ordförande! Utifrån det Eskil Erlandsson sa borde det finnas utrymme just i att EU:s utvecklingssamarbete och migration ska ses som en potential för utveckling. Med tanke på den demografiska utvecklingen i Europa är det en viktig ståndpunkt, även om vi ser utöver det rent humanitära.

Men vad jag egentligen ville lyfta upp och be statsrådet om en kommentar om och kanske ett perspektiv på är de kloka och bra saker som sägs i regeringens ståndpunkt, att det gäller att angripa grundorsakerna, som driver människor på flykt.

I dag redovisade Migrationsverket att man beräknar att 30 000 syrier kommer till Sverige i år. Om man då kopplar ihop det här är frågan: Hur kan biståndet hjälpa till att lösa konflikten i Syrien? Grundorsaken till flykten från landet är ju kriget.

Anf. 132 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Tack för föredragningen! Den här frågan handlar om migration och utveckling. Vad jag förstår är det inte migrationsagendan som vi tar upp, utan detta är mer kopplat till vad biståndet kan göra. Men samtidigt har vi i vår tidigare behandling haft en avvikande mening just kring det här med fler lagliga vägar in och nödvisum. Vi vidhåller vår avvikande mening från den 13 maj i EU-nämnden.

Anf. 133 AMINEH KAKABAVEH (V):

Vi tycker att regeringens ståndpunkt är bra. Men det är också viktigt att bistånd inte ska börja styra över och förhindra migration, utan man ska helt enkelt bekämpa fattigdom. Det är viktigt att poängtera.

Jag vill också säga att det är bra att vi är pådrivande och att vi vill bekämpa fattigdom. Men när det gäller utvecklingsområdena är det faktiskt så att människor flyr på grund av krig och på grund av brist på demokrati. Det är brist på demokrati i många länder. Men det handlar också om resursfördelningar. I många länder är det enorma gap mellan fattiga och rika. I det här arbetet pratar vi väldigt sällan om jämlikhet i de länderna, till exempel. Det är dessvärre krig i Libyen, Syrien och Irak. Men det finns också många länder där det är enorma klasskillnader. Man måste också se till att i möten med regeringar föra fram att fattigdomsbekämpning inte bara handlar om att vårt lilla bistånd kommer att bidra till världen eller att fattigdom inte kommer att finnas på grund av att vi ger bistånd. Det handlar helt enkelt om resursfördelning, jämlikhet och de-

mokrati. Det är också ett långsiktigt arbete som man ska tänka på framöver och diskutera.

Det är viktigt i de här diskussionerna att man inte går på den linje som Sverigedemokraterna har, att man ska bekämpa migration i stället för fattigdom. Det måste vi hela tiden ha med oss, eftersom många länder tenderar att gå åt det hållet. Annars håller vi med om regeringens ståndpunkt.

Anf. 134 ORDFÖRANDEN:

Jag tänkte på handelsdimensionen. Just nu håller Sverige på med en exportfrämjande strategi, och jag förutsätter att UD samordnar det så att man får in en politik för global utveckling även i den strategin. Det samma gäller många andra länder. Man ser dimensionen av andra politikområden och vilka effekter det får på utvecklingen och på tvånget att fly eller behöva flytta på sig av andra skäl än krig.

Det är viktigt att andra länder får in det tänkesättet och den dimensionen i sin diskussion. Det är bra att regeringen har en helhetssyn och att den sprider sig runt om Europa.

Anf. 135 TINA ACKETOFT (FP):

Ordföranden tog upp den fråga jag hade tänkt ta upp om skrivningarna i handelsavtalen.

Om man säger att man vill angripa grundorsakerna, vilket jag helhjärtat ställer mig bakom, liksom Amineh Kakabavehs inlägg att det är där vi ska sätta in den stora stöten, då saknar jag här liksom under dagens första punkt demokratiarbetet och demokratiaspekten. Om det är något som är grundläggande i den här frågan så är det att dessa länder inte har demokrati, att de inte respekterar de mänskliga rättigheterna. Jag saknar ordet demokrati i regeringens ståndpunkt.

Anf. 136 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Självklart är det viktigt att angripa grundorsakerna till att människor flyr och bland annat genom bistånd förbättra situationen på plats. En viktig förutsättning för det är att biståndspengarna används till just bistånd och till flyktinghjälp där behoven är som störst och att man inte räknar av pengarna mot kostnaderna för flyktingmottagning, som regeringen gör nationellt.

Av vikt är också att Sverige och andra länder sänder signaler om att det är de lagliga vägarna, framför allt via UNHCR, som prioriteras och värnas i stället för att sända signaler om att det är störst chans att få hjälp om man väljer de livsfarliga vägarna med flyktingsmugglare.

Dessutom måste regeringen se till sitt eget ansvar när det gäller den här frågan. Då tänker jag såklart på den ansvarslösa migrationspolitik som regeringen bedriver och som sänder ut signaler till omvärlden om att man har stora chanser att få en drägligare tillvaro om man tar de livsfarliga flyktningvägarna över Medelhavet. Om vi lade om vår migrationspolitik skulle många av problemen lösas av sig själv.

Jag anmäler avvikande mening, ifall det inte framgick av det sagda.

Anf. 137 MARGARETA CEDERFELT (M):

I utskottet tog vi upp samma frågor som här har tagits upp av allianskollegorna. Från Moderaternas sida delar vi naturligtvis deras uppfattning. Jag har valt att inte säga så mycket i dag eftersom vi framförde många av våra synpunkter i utskottet. Det känns alltid lite dubbelt när det är statssekreterare som kommer till utskottet och det sedan är statsrådet som närvarar här. Det är lätt att få en känsla av att information missas, sådant som vi tillstyrkt och annat som vi inte tillstyrkt.

Vi vidhåller de synpunkter vi hade i utskottet. Dem delar vi med allianskollegorna.

Anf. 138 ORDFÖRANDEN:

Jag kan med största säkerhet konfirmera att information som ges i utskottet når statsrådet.

Anf. 139 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

När det gäller lagliga vägar vill jag poängtera att utvecklings-FAC framför allt ska handla om utvecklingsdimensionerna av flyktingsituationen. Agendan för migration hör hemma i RIF-rådet.

Statsministern har framfört att kommissionen bör utreda lagliga vägar för hur man ska kunna söka asyl. Det framfördes vid Europeiska rådet den 23 april. Vi driver den frågan i EU-kretsen, tyvärr i minoritet. Vi har absolut inte någon annan uppfattning än att det är det vi vill se. Vi har dock inte fått gehör för det i den bredare EU-kretsen.

Vad gäller grundorsakerna finns det många sätt att försöka angripa dem. Jag kan nämna vår nya Syrienstrategi, som på ett mycket bredare sätt nu tittar på hur man ska kunna arbeta med den typen av konflikter som drar ut länge på tiden och som dessutom riskerar att sprida sig i närområdet. I Libanon är var fjärde person numera en flykting från Syrienkrisen, i Jordanien likaså.

Det finns många miljoner flyktingar i närområdet. Nu vill vi jobba för att verkligen stärka dessa länder, som tidigare inte har fått bistånd från Sverige. Vi vill hjälpa dem genom att stärka skola, hälsovård, vattentillgång för att konflikten inte ska sprida sig ytterligare. Sådana basala saker innebär oerhörda ansträngningar för dessa samhällen. Det är enorma spänningar i både Libanon och Jordanien på grund av den kolossala inströmningen av flyktingar från Syrien.

Vi jobbar även inne i Syrien med att stärka de demokratiska krafterna. Det är viktigt att det finns demokratiska krafter och ett levande civilsamhälle som kan ta över den dag kriget tar slut. Via vår utrikespolitik jobbar vi med att lägga mycket fokus på resolution 1325 och på kvinnors inkludering i fredsbyggande och konfliktlösande på ett sätt som bidrar till en mycket mer inkluderande syn på fredsskapande. Det har i tidigare fredsprocesser visat sig att när man inkluderat kvinnor har freden blivit mer varaktig och bestående än när man inte gjort det. Vi driver det synsättet för hela EU:s utrikespolitik och för migrationspolitiken.

Jag kan nämna att jag nu är medordförande i Internationella dialogen för freds- och statsbyggande. Här finns fem freds- och statsbyggande principer att jobba efter. Det är oerhört viktigt att givarländerna tillsam-

mans med de så kallade sköra staterna, de sviktande staterna, fokuserar på de allra viktigaste frågorna. Den första handlar om just inklusivitet, att man också ska tillåta opposition och civilsamhälle att sitta med vid bordet och faktiskt ha en plan för hur man ska föra landet framåt.

Vidare handlar det om tillgången till ett fungerande rättssamhälle, säkerhet, ekonomisk utveckling och fungerande institutioner. Alla de sakerna är helt basala och något som man noggrant förhandlat om, analyserat och kommit fram till. Det finns inga genvägar om man ska bygga solida, stabila, samhällen. Då är det dessa frågor man måste fokusera på.

Man kan inte gå förbi de människor det berör. Man kan inte komma med brandkårsuttryckningar om man ska skapa långsiktigt stabila samhällen, samhällen som ger utrymme för fred och stabilitet.

Jag kan tillägga att Syrien inte har varit ett biståndsland, så frågan är om biståndet specifikt hade kunnat hindra konflikten att bryta ut. Det är inte alltid enbart fattigdom som ligger bakom krig, utan det finns andra orsaker. Därför måste vi, som herr ordförande var inne på, i alla våra externa relationer, i utrikespolitiken helt enkelt, ha ett fattigdomsperspektiv och ett rättviseperspektiv och driva frågor om demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhet, miljörättvisa och klimaträttvisa. Alla de frågorna måste vi driva. Det är enda sättet att långsiktigt skapa en globalt hållbar, stabil och fredlig värld där vi kan leva tillsammans. Det är definitivt regeringens ståndpunkt.

Vi driver en nystart av politik för global utveckling. Inom EU-kretsen driver vi att också policy coherence for development ska få en nystart, för det är enda sättet att uppnå de nya hållbara utvecklingsmålen.

Det talades om ansvarslös flyktingpolitik, att vi på något sätt skulle ha en dragningskraft på de flyktingar som ger sig ut på havet. Jag var som sagt i Beirut i Libanon. Där besökte jag flyktingläger och talade med regeringen. Det är inte så att de efterfrågar mer stöd för att kunna ta emot fler flyktingar i Libanon. De tackar Sverige för att vi tar vårt ansvar genom att ta emot de människor som i desperation ger sig av. Jag kan intyga att det är mycket svåra förhållanden för de syriska flyktingar som finns i närområdet. De har inte mycket till framtid där.

Vi värnar asylrätten, och inom EU-kretsen är vi mycket tydliga med att vi förväntar oss att resten av EU ska göra detsamma. Att människor flyr för sina liv kan vi inte på något sätt förhindra, men vi kan försöka arbeta med grundorsakerna till att de flyr. Det är regeringens politik.

Anf. 140 AMINEH KAKABAVEH (V):

Herr ordförande! Det är mycket viktiga aspekter som tas upp. Det är viktigt att i arbetet med utveckling inkludera fattigdomsbekämpning och jämställdhet. I många delar av världen där Sverige verkar finns starka patriarkala strukturer. Det är djupt reaktionära krafter som bekämpar kvinnor men också ungdomar. Det är ofta gubbar, äldre gubbar, som finns i partierna, i regeringarna, i systemen. Det måste vi tänka på.

Jag fick det ytterligare bekräftat av tre unga och starka palestinska tjejer som besökte Sveriges riksdag i veckan. De sa till oss att öppna ögonen när vi träffar företrädare för länder som vi ger bistånd till och se vilka det är vi satsar på. Det är viktigt att tänka på.

Med det vill jag säga att Vänsterpartiet har anmält avvikande mening. Jag ska inte läsa upp den eftersom den redan har avlämnats både i utskottet och här i nämnden.

2014/15:36

22 maj

Anf. 141 ORDFÖRANDEN:

Det duger gott. Vi kan kopiera texten.

Anf. 142 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för kommentarerna till Sverigedemokraternas avvikande mening! Jag vill ge en följdkommentar till det som sas.

När det gäller regeringens ansvarslösa migrationspolitik sänder den ut felaktiga signaler till omvärlden, inte minst till de syriska flyktingarna som då vet att om de kommer till Sverige får de permanent uppehållstillstånd. På den punkten är Sverige världsunikt. Sverige, och även Tyskland, bidrar starkt till de livsfarliga flyktingströmmarna över Medelhavet. Det är ett faktum att den politik som bedrivs sänder ut signaler om att ifall man tar sig hit får man permanent uppehållstillstånd.

Som jag sa tidigare delar vi regeringens ståndpunkt såtillvida att det är grundorsakerna till migrationsflödena som ska bekämpas. Vi ska hjälpa de mest utsatta människorna. Vi ska hjälpa dem på plats. Där har vi andra erfarenheter än de som statsrådet har.

Vi har från Sverigedemokraterna besökt flyktingläger bland annat i Jordanien och talat med ansvariga politiker i det jordanska parlamentet. De vittnar om att de snarare behöver mer resurser, mer stöd, mer hjälp för att kunna hantera de migrationsströmmar som löper i närområdet. Det är i närområdet som de allra flesta flyktingarna finns. Det är där vi behöver sätta in mer resurser.

Man behöver arbeta på flera olika plan, dels med hjälp till självhjälp, dels med hjälp till länderna i närområdena, men också genom att lägga om den nationella migrationspolitiken i Sverige.

Med det sagt, herr ordförande, står jag kvar vid min ursprungliga avvikande mening.

Anf. 143 ORDFÖRANDEN:

Centern, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Moderaterna har lyft upp frågan om lagliga vägar in. Vi vet att vi har en samsyn mellan stora delar av oppositionen och regeringen om lagliga vägar in. Det har framförts av statsministern och utrikesministern, och frågan kommer rent rättsligt att behandlas av RIF-rådet med Morgan Johansson senare. Men jag har förstått viljan här att även om det inte är ansvarsområden, och även om det inte är syftet här, är det viktigt att betona att frågan ändå nämns. Därför vill jag ha ett svar från statsrådet – det är väl relevant i fråga om det ska vara en avvikande mening eller inte – om hon tänker nämna frågan även om det formellt inte är det här rådets kompetens.

Anf. 144 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Jag har verkligen ingenting emot att nämna det i EU-rådet. Det kan vi definitivt lägga till. Det förtjänar att upprepas, och Sveriges ståndpunkt är väl känd i frågan. Det är inga konstigheter.

Sedan var det Sverigedemokraternas kommentar. Det är en mänsklig rättighet att fly. Även svenskar har flytt både fattigdom och elände på olika sätt genom tiderna. Det är en mänsklig rättighet, och vi har också skyldighet att respektera asylrätten.

När det gäller frågan om mer resurser får jag förtydliga vad jag sade angående Libanon. Det är inte så att de inte vill ha mer resurser, men de är i Libanon däremot klara över att de inte förmår ta emot fler flyktingar i Libanon. Det är ett land stort som Skåne som har tagit emot 1,3 miljoner flyktingar från Syrienkriget. Även om vi skulle ge dem mer pengar är de inte intresserade av att ta emot fler flyktingar. Risken är att man skapar nya krig och konflikter på grund av dramatiska flyktingsituationer.

Sverige har nu en ny Syrienstrategi på en 1,5 miljarder inom fem år för att stötta grannländerna i Syrienkriget och stärka demokratiska krafter inom Syrien.

Anf. 145 DÉSIREE PETHRUS (KD):

Jag måste förtydliga. Min avvikande mening har varit uppe tidigare flera gånger med olika ministrar, även statsministern. Men utrikesministern har varit tydlig med att hon inte är beredd att driva frågan om lagliga vägar in när det gäller humanitära visum och nödvisum. Jag menar att det enda som EU nu talar om när det gäller lagliga vägar in är Blue Card, alltså arbetskraftsinvandring. Det finns ingenting annat som på något sätt säger att människor ska ha rätt att utanför EU kunna söka visum eller få hjälp.

Programmet går ut på att förstärka närvaron till havs, bekämpa människohandlare, förebygga irreguljära migrationsflöden, skicka tillbaka folk till sina länder, hjälpa dem att kontrollera sina gränser och så vidare.

Det finns i dag ingenting. Därför vill jag naturligtvis att regeringen ska driva den frågan i sin ståndpunkt, men det har jag inte fått acceptans för tidigare. Därför vidhåller jag min avvikande mening. Även om ministern talar om lagliga vägar in är det luddigt.

Anf. 146 ORDFÖRANDEN:

Jag tror att det framgår av uppteckningarna från utrikesministerns närvaro här att det inte var exakt så hon sa. Vad hon sa var att hon inte specifikt ville driva frågan om just humanitära visum utan i stället ställa krav på fler lagliga vägar in. Hennes ståndpunkt var inte begränsad till Blue Card. Alla kan läsa uppteckningarna och själva göra en bedömning av vad utrikesministern sa, men det var inte riktigt så jag tolkade vad hon sa.

Anf. 147 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Herr ordförande! Jag vill ändå understryka att diskussionspunkten inte handlar om EU:s migrationsförslag, som för övrigt innehåller ett vidarebosättningsprogram för 20 000 flyktingar. Utvecklings-FAC kom-

mer att diskutera hur utvecklingssamarbete kan bekämpa grundorsakerna till att människor flyr. Jag sa att jag definitivt kan nämna Sveriges ståndpunkt, att vi är för lagliga vägar in i EU, men det är inte det som är huvudsyftet med diskussionen. Syftet är hur utvecklingssamarbete bättre kan användas för humanitär hjälp för flyktingar i de områden som frågan nu gäller och hur vi kan arbeta förebyggande.

Anf. 148 ORDFÖRANDEN:

Jag har noterat en avvikande mening från Vänsterpartiet och en avvikande mening från Sverigedemokraterna. Är det någon mer som vill anmäla en avvikande mening?

Anf. 149 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag kvarstår vid den jag har anfört vid tidigare möte.

Anf. 150 ORDFÖRANDEN:

Då är det tydligt.

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande mening från Sverigedemokraterna, en oliklydande avvikande mening från Vänsterpartiet och en också oliklydande avvikande mening från Kristdemokraterna.

Då går vi vidare till dagordningspunkt 6, Kapacitetsuppbyggnad till stöd för säkerhet och utveckling.

Anf. 151 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Också detta är en diskussionspunkt. Kapacitetsstöd för säkerhet och utveckling är en fråga som sätts alltmer i fokus. Som grund för diskussionen ligger ett gemensamt meddelande från kommissionen och höga representanten Mogherini. I rådsslutsatserna från FAC-utrikes den 18 maj fick dessa i uppdrag att gå vidare i frågan. Frågan förväntas även komma upp på Europeiska rådets junimöte. Såväl EU:s utvecklingspolitik som den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken berörs.

Syftet med diskussionen är att på basis av det gemensamma meddelandet och rådsslutsatser från FAC-utrikes den 18 maj inleda diskussioner om hur EU:s partnerländer och partnerorganisationer kan föras med ytterligare kapacitet för att själva kunna bidra till fred och säkerhet. Med kapacitet avses i hög grad utbildning och utrustning. Utrustningen kan vara såväl civil som militär – dock inte dödliga vapen. En annan viktig fråga är hur EU:s policyer och externa instrument bäst kan användas för kapacitetsbyggandet.

Regeringen stöder att EU utvecklar kapacitet i utsatta partnerländer till stöd för säkerhet och utveckling. I utvecklandet av ett effektivare EU-stöd för kapacitetsbyggande är det för svensk del viktigt att respekt för mänskliga rättigheter, genderaspekter och jämställdhet samt miljö och hållbarhet beaktas.

Regeringen slår vakt om OECD:s biståndskriterier. Med bred erfarenhet av utvecklingsarbete i sviktande stater har Sverige konsekvent framhållit vikten av en fortsatt strikt uppdelning mellan civila och militära aktiviteter och att OECD-kriterierna inte luckras upp. OECD-Dac-

kriterier är mycket restriktiva vad gäller kostnader för militära ändamål. Vissa säkerhetsrelaterade kostnader kan dock rapporteras som varande i enlighet med OECD-kriterierna. Exempel på detta är vissa kostnader för deltagande i FN:s fredsbevarande missioner, avlägsnande av landminor och militärens merkostnader för att leverera humanitärt bistånd.

I rådsslutsatserna från FAC-utrikes den 18 maj understryks vikten av bättre koordinering inom området kapacitetsbyggande till stöd för säkerhet och utveckling. Med detta avses framför allt EU-aktörerna inom den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik och utvecklingspolitiken. Mot bakgrund av behovet att finna en hållbar finansiering fick höga representanten Mogherini och kommissionen i uppdrag att gemensamt närmare undersöka vilka alternativ som för vägen framåt.

Kommissionen och EEAS väntas presentera förslag på basis av det gemensamma meddelandet och rådsslutsatserna från FAC-utrikes den 18 maj ett nytt EU-instrument till stöd för kapacitetsbyggande till stöd för säkerhet och utveckling.

Vi anser att det är viktigt att eventuella beslut om framtida arrangemang föregås av en grundlig analys och att rådet ges möjlighet att vara med i diskussionerna och i beslutsprocessen.

Anf. 152 DÉSIREE PETHRUS (KD):

Vi stöder regeringens ståndpunkt, men med ett tillägg. I regeringens ståndpunkt står det: med respekt för mänskliga rättigheter. Vi vill ha med demokrati – i konsekvens med den tidigare diskussionen.

Anf. 153 AMINEH KAKABAVEH (V):

Herr ordförande! Det här intressant. Nu vet vi att det är fråga om en diskussion och att det inte är ett skarpt läge än. Men i den kommenterade dagordningen saknas referens till FN. Den centrala och viktiga frågan är hur EU:s arbete ska samordnas med FN:s arbete i frågor om säkerhet och utveckling. Finns det tankar om hur det ska göras? Det är intressant. Hur ska de samordnas, samverka och förenas?

Anf. 154 ORDFÖRANDEN:

Min personliga kommentar är att här finns även möjlighet att utnyttja paragraferna 16 och 17 i senaste utrikesrådets slutsatser om uppbyggnaden av civila insatsmöjligheter och kapacitetssupplegning för att stärka arbetet.

Anf. 155 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Vi kan givetvis lägga till ordet demokrati. Poängen börjar gå hem nu!

Sedan var det en fråga om samordning med FN. Det är naturligtvis oerhört viktigt, inte minst under detta viktiga utvecklingsår ska vi se till att vi är samstämmiga i alla områden.

FN är inte omnämnt i rådsslutsatserna, men rådsslutsatserna är en utgångspunkt för diskussion för FAC-utveckling. Det är ingen beslutspunkt.

Anf. 156 Kanslirådet ERIK WIDMAN:

Jag arbetar på UD:s säkerhetspolitiska enhet.

I förslaget om förmågehöjande stöd nämns inte FN. Däremot i rådslutsatserna som FAC antog den 18 maj nämns samarbetet och partnerskapet med FN tydligt som en prioritet och att EU behöver utveckla partnerskapet inom säkerhetsområdet. Det berör naturligtvis utveckling också.

Anf. 157 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Har vi något om civila insatser?

Anf. 158 Kanslirådet ERIK WIDMAN:

FAC-utrikes slog också fast vikten av att fortsätta att utveckla EU:s civila krishanteringsinsatser. Ett av uppdragen som lades ut då var att se över de mål som etablerades 2000 vid Europeiska rådets möte i Feira.

Anf. 159 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

När jag nu har fått in ordet demokrati kan jag lägga till jämställdhet från Alliansens gamla politik. Vi hade mänskliga rättigheter, demokrati, jämställdhet, klimat och miljö som våra prioriteringar hela tiden. Jag tycker att de borde hålla även inom er samlingsregering och feministiska regering.

Anf. 160 ORDFÖRANDEN:

Jag noterar Kristdemokraternas inställning till EU-nämnden som ett smörgåsbord!

Anf. 161 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Jag nämnde jämställdheten och gender muntligen. Det berodde på att jag själv upptäckte i underlaget i går att de inte var nämnda. Det finns ingen som helst avvikande åsikt från den här sidan. De ska absolut vara med.

Anf. 162 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens inriktning i denna fråga.

Vi har kommit fram till Övriga frågor. Finns det någon muntlig fördragning som statsrådet vill göra i Övriga frågor?

Anf. 163 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Vi ska inte nämna den strategiska översynen?

Anf. 164 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Det står ”regeringens ståndpunkt”, men det är informationspunkter. Vi ska inte ha en ståndpunkt – eller?

Anf. 165 ORDFÖRANDEN:

Vi har rätt att få information och kommentera informationen. Det har vi alltid rätt att göra.

Anf. 166 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Det står att alla här är regeringens ståndpunkt. Ska vi tycka till om de ståndpunkterna? De är bara informationspunkter. Det är min fråga. Ska vi fatta beslut om ståndpunkterna?

Anf. 167 ORDFÖRANDEN:

Nej, eftersom det inte är rådsbeslut. Hade du en kommentar eller något som du vill ha klarhet i?

Anf. 168 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Nej, eftersom detta bara är informationspunkter och man inte kan anmäla avvikande mening.

På alla de delar som handlar om den strategiska översynen, den årliga rapporten och arbetsmiddagen med Ban Ki Moon har jag skrivit mänskliga rättigheter, demokrati, civilsamhället och rollen där också. Om man inte får med det i dessa diskussioner tycker jag nämligen att vi har tappat någonting i den svenska kontext som vi har drivit under så lång tid. Det vore tråkigt. Därför vill jag verkligen betona att vi inte ska tappa bort frågorna om mänskliga rättigheter, demokrati och alla dessa delar.

Anf. 169 ORDFÖRANDEN:

Det är som sagt inte planerat som något slags diskussionspunkt, men det kan vara ett medskick ändå om det dyker upp i ett annat sammanhang.

Anf. 170 AMINEH KAKABAVEH (V):

När det gäller arbetsmiddagen med FN:s generalsekreterare Ban Ki Moon har jag ett litet medskick, nämligen att vi ska ta tillfället i akt att inför de tre stora viktiga konferenser som kommer att hållas under året om utvecklingsfinansiering, nya utvecklingsmål och klimat lyfta fram de frågor som vi diskuterade om jämställdhet och SRHR. Där ska jämställdhetsaspekten vara tydlig. Det ska Sverige faktiskt stå för. Det är mitt medskick.

Anf. 171 ORDFÖRANDEN:

Det kan man kanske ta med sig när man ska utnämna ordförande i rådet för mänskliga rättigheter, med tanke på att Saudiarabien har blivit invalt där och aspirerar på den ordförandeposten. Det kan jag och många med mig känna är olämpligt.

Anf. 172 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Jag blir lite osäker på formerna här. Det är väl inte meningen att jag ska föredra den strategiska översynen? Nej.

Okej, då har jag ingenting att tillägga. Men jag bejakar naturligtvis medskicken.

När det gäller klimat, jämställdhet, sviktande stater, de allra fattigaste och mänskliga rättigheter är den breda översyn som den höga representanten Mogherini har dragit igång en mycket bredare agenda. Här ingår

naturligtvis alla dessa saker, inte i en strikt säkerhets- eller utrikesagenda utan i en mycket bredare. Det bejakar regeringen.

2014/15:36
22 maj

Anf. 173 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för statsrådets deltagande här i dag.

Innehållsförteckning

§ 1 Konkurrenskraft (inre marknad och industri)	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsrådet PER BOLUND (MP)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Statsrådet PER BOLUND (MP)	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 6 AMINEH KAKABAVEH (V)	2
Anf. 7 JESSIKA ROSWALL (M)	2
Anf. 8 PAVEL GAMOV (SD)	2
Anf. 9 Statsrådet PER BOLUND (MP)	2
Anf. 10 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 11 Statsrådet PER BOLUND (MP)	3
Anf. 12 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 13 AMINEH KAKABAVEH (V)	3
Anf. 14 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 15 Statsrådet PER BOLUND (MP)	3
Anf. 16 JESSIKA ROSWALL (M)	4
Anf. 17 PAVEL GAMOV (SD)	4
Anf. 18 Statsrådet PER BOLUND (MP)	4
Anf. 19 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 20 Statsrådet PER BOLUND (MP)	4
Anf. 21 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 22 Statsrådet PER BOLUND (MP)	5
§ 2 Konkurrenskraft (forskning)	6
Anf. 23 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 24 Statssekreterare ANDERS LÖNN	6
Anf. 25 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 26 Statssekreterare ANDERS LÖNN	6
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 28 Statssekreterare ANDERS LÖNN	6
Anf. 29 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 30 PAVEL GAMOV (SD)	7
Anf. 31 MARIA PLASS (M)	7
Anf. 32 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 33 Statssekreterare ANDERS LÖNN	7
Anf. 34 PAVEL GAMOV (SD)	8
Anf. 35 Statssekreterare ANDERS LÖNN	8
Anf. 36 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 37 Statssekreterare ANDERS LÖNN	8
Anf. 38 PAVEL GAMOV (SD)	8
Anf. 39 Statssekreterare ANDERS LÖNN	8
Anf. 40 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 41 Statssekreterare ANDERS LÖNN	9
Anf. 42 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 43 Statssekreterare ANDERS LÖNN	10
Anf. 44 PAVEL GAMOV (SD)	10
Anf. 45 Statssekreterare ANDERS LÖNN	10

Anf. 46 ORDFÖRANDEN.....	10	2014/15:36
Anf. 47 Statssekreterare ANDERS LÖNN.....	11	22 maj
Anf. 48 ORDFÖRANDEN.....	11	
§ 3 Konkurrenskraft (inre marknad och industri)	12	
Anf. 49 ORDFÖRANDEN.....	12	
Anf. 50 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	12	
Anf. 51 ORDFÖRANDEN.....	12	
Anf. 52 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	12	
Anf. 53 CAROLINE SZYBER (KD)	13	
Anf. 54 ORDFÖRANDEN.....	14	
Anf. 55 JESSIKA ROSWALL (M).....	14	
Anf. 56 LAWEN REDAR (S)	14	
Anf. 57 BÖRJE VESTLUND (S).....	15	
Anf. 58 ORDFÖRANDEN.....	15	
Anf. 59 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	15	
Anf. 60 Departementssekreterare CATARINA OLSSON	16	
Anf. 61 ORDFÖRANDEN.....	16	
Anf. 62 CAROLINE SZYBER (KD)	16	
Anf. 63 ORDFÖRANDEN.....	17	
Anf. 64 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	17	
Anf. 65 ORDFÖRANDEN.....	18	
Anf. 66 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	18	
Anf. 67 HANS ROTHENBERG (M)	18	
Anf. 68 ORDFÖRANDEN.....	19	
Anf. 69 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	19	
Anf. 70 ORDFÖRANDEN.....	19	
§ 4 Konkurrenskraft (inre marknad och industri)	20	
Anf. 71 ORDFÖRANDEN.....	20	
Anf. 72 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	20	
Anf. 73 ORDFÖRANDEN.....	20	
Anf. 74 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	20	
Anf. 75 ORDFÖRANDEN.....	21	
Anf. 76 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	21	
Anf. 77 ORDFÖRANDEN.....	21	
Anf. 78 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	21	
Anf. 79 PAVEL GAMOV (SD)	22	
Anf. 80 AMINEH KAKABAVEH (V)	22	
Anf. 81 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	23	
Anf. 82 ORDFÖRANDEN.....	23	
Anf. 83 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	23	
Anf. 84 PAVEL GAMOV (SD)	23	
Anf. 85 ORDFÖRANDEN.....	24	

Anf. 86	Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM	24
Anf. 87	ORDFÖRANDEN	24
§ 5	Utrikes frågor – utveckling.....	25
Anf. 88	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 89	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	25
Anf. 90	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 91	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	25
Anf. 92	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 93	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	25
Anf. 94	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 95	MARGARETA CEDERFELT (M).....	26
Anf. 96	TINA ACKETOFT (FP)	26
Anf. 97	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	27
Anf. 98	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 99	AMINEH KAKABAVEH (V).....	27
Anf. 100	PAVEL GAMOV (SD).....	27
Anf. 101	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	28
Anf. 102	MARGARETA CEDERFELT (M).....	29
Anf. 103	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 104	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	30
Anf. 105	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	30
Anf. 106	AMINEH KAKABAVEH (V).....	30
Anf. 107	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 108	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	30
Anf. 109	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 110	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	30
Anf. 111	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 112	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	31
Anf. 113	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 114	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	31
Anf. 115	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 116	PAVEL GAMOV (SD).....	31
Anf. 117	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 118	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	31
Anf. 119	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 120	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	32
Anf. 121	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 122	AMINEH KAKABAVEH (V).....	33
Anf. 123	TINA ACKETOFT (FP)	33
Anf. 124	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	33
Anf. 125	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 126	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	34
Anf. 127	Kanslirådet HANNA LAMBERT	35
Anf. 128	ORDFÖRANDEN	35
Anf. 129	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	35
Anf. 130	ESKIL ERLANDSSON (C).....	36
Anf. 131	GUNNAR HEDBERG (M).....	36
Anf. 132	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	36
Anf. 133	AMINEH KAKABAVEH (V).....	37

Anf. 134	ORDFÖRANDEN.....	37	2014/15:36
Anf. 135	TINA ACKETOFT (FP)	37	22 maj
Anf. 136	PAVEL GAMOV (SD)	38	
Anf. 137	MARGARETA CEDERFELT (M)	38	
Anf. 138	ORDFÖRANDEN.....	38	
Anf. 139	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP)	38	
Anf. 140	AMINEH KAKABAVEH (V)	40	
Anf. 141	ORDFÖRANDEN.....	40	
Anf. 142	PAVEL GAMOV (SD)	40	
Anf. 143	ORDFÖRANDEN.....	41	
Anf. 144	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP)	41	
Anf. 145	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	41	
Anf. 146	ORDFÖRANDEN.....	42	
Anf. 147	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP)	42	
Anf. 148	ORDFÖRANDEN.....	42	
Anf. 149	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	42	
Anf. 150	ORDFÖRANDEN.....	42	
Anf. 151	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP)	42	
Anf. 152	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	43	
Anf. 153	AMINEH KAKABAVEH (V)	43	
Anf. 154	ORDFÖRANDEN.....	43	
Anf. 155	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP)	44	
Anf. 156	Kanslirådet ERIK WIDMAN	44	
Anf. 157	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP)	44	
Anf. 158	Kanslirådet ERIK WIDMAN	44	
Anf. 159	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	44	
Anf. 160	ORDFÖRANDEN.....	44	
Anf. 161	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP)	44	
Anf. 162	ORDFÖRANDEN.....	44	
Anf. 163	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP)	44	
Anf. 164	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	45	
Anf. 165	ORDFÖRANDEN.....	45	
Anf. 166	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	45	
Anf. 167	ORDFÖRANDEN.....	45	
Anf. 168	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	45	
Anf. 169	ORDFÖRANDEN.....	45	
Anf. 170	AMINEH KAKABAVEH (V)	45	
Anf. 171	ORDFÖRANDEN.....	45	
Anf. 172	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP)	45	
Anf. 173	ORDFÖRANDEN.....	46	